ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ТОБОРА КУЧАЙТИРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 187 (2220). | 19 сентябрь, чоршанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Суратларда: (чапда) «Оққўрғон» совхозида ватанпарварлик ташаббуси бошлаб пахта теримида актив қатнашаётган қариялардан Бегли ота Сандмуродов, (ўртада) қариялар пайкалда пахта теришмоқда, (ўнгда) ташаббускорлардан бири Ғози ота Саидмуродов.

В. Салов фотолари.

ЎТ ЮРАКЛИ ҚАРИЯЛАР

Ҳали қуёш оламга саҳий нурларини сочмасданоқ пахтазор гавжум бўлиб қолди. Кексайгандан кейин одам қуш уйқу бўлиб қолади, чамаси. Шу сабабли қариялар худди бир-бирлари билан ўчакишгандай сўфитўрғай уйғонмасдан этак тутиб эгат оралашаяпти.

Мана, Бегил ота 75 баҳорни бошидан кечирган. Ҳали йигитлардай тетик, қомати ғоз. Лўппи-лўппи очилган «оқ олтин» билан унинг этаги борган сари оғирлашаяпти. Унинг ёнида Шолтай ота. Тенгдошидан орқада қолишни хоҳлармиди у. Отанинг ҳаракати чакки эмас. Қани, шу бугун Бегил ота кўп терармикин ё Шолтай отами. Гап шунинг устида кетяпти.

— Мўлжал қанча, Бегилвой? — Шолтай ота гап қотди.

— Қанча бўлар эди дейсиз, ҳар ёшимга бир килограммдан мўлжаллаб турибман.

— Ҳа, маъқул, 75 дан денг, ундай бўлса мен ҳам мўлжални сизга қараб олавераман. Орамизда икки-уч ёш фарқ бор бўлса бордир.

Уларнинг гапига кексаларнинг бригадири Болтабой ака қулоқ солиб турган эди. «Ҳа, кексаларимизнинг ҳам худди ёшларимиздек юракларида ўти бор, бўш келишмайди» ўйлади у ва:

— Ҳа отахонлар, ҳимматларингизга балли, — деди.

— Ҳали биз отахон бўлдику, сиз ёш бўлдингизми? — Бегил ота ҳазиломуз гап ташлади, — ёшингиз ёшимизга тенглашиб қолибди-ку, ўзингизни кичик олганингизга ҳайронман.

— Кўнгил ёш-да, кўнгил,— кулиб жавоб берди Болтабой ака.

Хўш, бу қариялар кимлар? Нима учун кексайган вақтларида роҳатижон қилиб ётиш ўрнига этак тутишиб далага чиқишибди. Ким уларни ишга чорлабди. Йўқ, ҳеч ким! Уларни ишга — далага пахтазор бағрининг ўзи чорлаган!

Тунов куни украиналик кекса деҳқон Н. Г. Загладанинг «Ғаллакорлик шарафини қадрланг» деган мақоласи газетада босилиб чиққанида кексаю-ёшнинг орасига тез тарқалди. Ҳалол, виждонан ишлаш, коммунизм мўл-кўлчилигини бунёдга келтиришни тезлаштириш учун курашга муносиб ҳисса қўшишга даъват этувчи юрак сўзлари кимнинг ҳам қалбига бориб етмасин дейсиз.

Совхоз қариялари ана шу воқеадан кейин гапни бир жойга қўйишиб, пахтазорга отланишга, ёшларга ёрдам беришга жазм қилишди. Совхоз раҳбарлари уларнинг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади. Мажлис ҳам бўлиб ўтди. Шунда Бегил ота Саидмуродов сўзга чиқиб:

— Суягимиз пахтачиликда қотди. Кўп умрим ғўза суғориш билан ўтди. Ғўзага меҳрим тушган. Дала айланмасам бир нарсамни йўқотгандай хумор қилади. Менга этак беринглар, — деди.

Шолтай ота Омонқулов бўлса илгари совхозда ҳосилот советининг раиси бўлган. Унинг юрагида «пахтачилик шарафини қадрлаймиз» деган олижаноб сўз жўш уряпти. У ҳам этак сўради.

Кексайиб қолган Болтабой ака Умаров илгари бригада бошлиғи бўлиб, пахтачиликни ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшган. Ҳали ҳам пахта деса жонини беради. Болтабой ака ҳам: «мени пахтазор қўйни қайтадан чақиряпти» деб, дилидагини айтди.

Шунда ўз нуроний оталари — устоз пахтакорлар айтган сўзлардан илҳомланиб кетган ёшлар ҳам сўзга чиқдилар. Илгари машина билан 90 тонна пахта теришга аҳди-паймон қилган Саидумар Ҳайбуллаев энди 120 тонна, илгари қўл билан 7 тонна пахта теришга ваъда берган Рухия Чалова энди 10 тонна, Анвар Абдураҳмонов ҳам илгариги 90 тонна ўрнига машина билан 120 тонна «оқ олтин» терамиз, деб қарияларни хурсанд қилишди.

Мана, терим бошланганига бир неча кун бўлдики, ана шу воқеадан кейин қарияларнинг сафига қариялар қўшилаборди. Ҳозир 200 нуроний кекса йиғим-теримда актив қатнашмоқда. Уларнинг ҳар бири эл хирмонига кунига 70—80 килограммдан зар тўкишяпти.

Ватанпарвар отахонлар, ҳимматингизга балли. Сизларнинг ватанпарварлик ҳаракатларингиз бизларни севинтириб, қалбларимизни тўлқинлантирмоқда!

У. ЖОНГИТОВ,
«Оққўрғон» совхози.

ТАСС БАЁНОТИ

Совет Иттифоқи томонидан Берлиндаги совет қўшинлари гарнизонининг комендатураси тугатилгандан кейин Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ҳукуматлари 24 августда баёнот чиқариб, бу баёнотда ишни шундай тасвирлашга урунадиларки, гўё Берлин илгаригидек тўрт давлат бошқариши остида қолаётган ва унда тўрт томонлама иттифоқчилар комендатурасининг ваколатлари амал қилишда давом этаётган эмиш.

Шу муносабат билан ТАСС бу хил гаплар ҳеч қандай асосга эга эмас, деб айтишга вакил қилинган.

Иттифоқчилар комендатураси уч давлатнинг айби билан ўз фаолиятини тўхтатиб қўйган 1948 йилдан бери Берлинни бошқариш бўйича ҳеч қандай тўрт томонлама органлар қолгани йўқ. Ягона Берлин ҳам йўқ. Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ўзларининг сепаратчилик ҳаракатлари билан «Берлинда ўрнатилган тўрт томонлама масъулиятни ва тўрт томонлама процедураларни» тамомила йўққа чиқардилар. Ғарбий Берлинда алоҳида оккупацион статутни жорий қилдилар, алоҳида уч томонлама ҳарбий комендатурачи вужудга келтирдилар. Ғарб давлатларининг ана шу бир тарафлама ҳаракатларига Совет Иттифоқининг ҳеч қандай алоқаси йўқ ва уларнинг оқибати учун масъулиятли бўла олмайди.

Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция олиб борган ана шундай сиёсатнинг натижаси шу бўлдики, Ғарбий Берлиндаги оккупацион режим антигитлерчилар коалицияси давлатларининг Германия бўйича битимлари билан ҳар қандай алоқани йўқатиб қўйди. Эндиликда Ғарбий Берлин СССР, Германия Демократик Республикаси ва бошқа тинчликсевар давлатларга қарши қаратилган агрессив Шимолий Атлантик блокининг ҳарбий базасига айланиб қолди. У ерда ишлаётган Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франциянинг ҳарбий комендатуралари амалда НАТО комендатурасидир ва Ғарбий Берлиндаги ҳақиқий аҳвол бу нарсани тўла тасдиқлайди.

Совет ҳукумати Ғарбий Германия агрессив реваншчи доираларининг тинчлик ишига қарши узлуксиз иғвогарликлар ва қўпарувчилик фаолияти учун фойдаланаётган ҳозирги аҳволнинг нақадар хавфли эканлигини бир неча марта кўрсатиб ўтди. Ғарбий Берлинда кейинги вақтларда вазиятнинг кескинлашиб кетганлиги, бунинг учун эса Ғарб давлатларининг маъмурлари батамом жавобгардирлар. — Ғарбий Берлинда НАТО ҳарбий базаларини дарҳол тугатиш зарурлигини зўр куч билан тасдиқлайди. Германия Демократик Республикаси ва социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги территориясининг ичида бўлган НАТО ҳарбий базалари ана шу мамлакатларга қарши агрессив актлар тайёрлашга қаратилгандир.

Берлиндаги совет қўшинлари гарнизони комендатурасининг тугатилиши суверен Германия Демократик Республикаси территориясида иккинчи жаҳон уруши қолдиқларини батамом тугатиш йўлидаги қадам бўлиб, бу тадбир амалга оширилиши керак ва амалга оширилади.

ХОТИН-ҚИЗЛАР СОЯСИДА

4-бригаданинг даласига чошгоҳ пайтида етиб келдик. Ҳар бир туп ғўзада 4—5 тадан лўппи-лўппи бўлиб очилган пахталар чаноғидан тошиб ётипти. Сентябрь қуёши ҳам пахтазорга сахийлик билан нур сочиб турибди. Ҳаво эрталабданоқ қизиди. Ана шу дамларнинг ҳар бир куни, соати, ҳатто минути ғанимат. Шуни қалбларига жо қилиб олган меҳнатсевар хотин-қизлар енг шимариб, астойдил ҳаракат қилиб, завқ-шавқ билан пахта теришаяпти. Кенг пайкални ҳавас билан айланиб юриб, теримчилар билан сўрашдик, суҳбатлашдик. Четки эгатда чаққон ҳаракат қилаётган ўрта ёшли жувондан сўрадик:

— Қанчадан тераяпсиз, опа?

— Ҳайтовур, тўқсон — юзга етаяпти, —теримдан тўхтамай жавоб берди опа. — Беш боланинг онасиман, кичкинтойим ҳам бор. Қўлимдан келганини аяётганим йўқ.

Беш фарзанднинг онаси бўла туриб, 100 килограммдан пахта тераётган Ҳалима опа Мамадиёровага раҳмат! У ҳалол ишлаяпти. Унинг қўшниси, қорачадан келган қиз тўлиб кетган этагини мушти билан босиб-босиб, яна чаноқларни кўзлайди.

— Кеча неча килограмм тердингиз? — сўрадик ундан.

— Меники оз, бир юз ўн бир кило, — камтарлик билан жавоб берди Саодат Умирбоева. — Ҳув, анави Кўчи опа ҳаммамиздан кўп теради.

Ҳақиқатан ҳам Кўчи Бадалова чаққон экан. Ўтган йили 10 тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб топширган бу азамат пахтакор бу йил 12 тоннани мўлжаллаяпти. Меҳнатда тобланиб, қуёшдан қорайган Кўчи опа кеча 145 килограмм пахта терибди.

Ҳа, пахта майдонида хотин-қизлар шундай мардона меҳнат қилишмоқда. Айтмоқчи, эркаклар қаерда, пешонасини шартта боғлаб, этак устига этак тутиб, тоғни урса талқон қиладиган, куч-ғайратларини теримда намойиш қиладиган йигитлар пайкалда кўринмайдику?

— Пахта тераётган эркаклар ҳам борми? — теримчи қизларнинг биридан сўрадик.

— Ҳали биттасининг қораси кўриниб қолганга ўхшаганди, — атрофга кўз югуртириб жавоб берди у.

Ўша «қора»ни қидириб топдик. У теримда жонбозлик кўрсатаётган йигирмага яқин хотин-қизларнинг ичида бригададаги ўнлаб эркакларнинг «вакили» экан. Соат ўн бирдан ошиб қолганига қарамай, ярим қоп пахта терган, ҳаракати ҳам суст.

— Кеча қанча тердингиз, биродар? — Нурсаид Қулдибоевдан сўрадик.

— Кечами? Кеча чиққаним йўқ, теримга бугун тушдим, — бепарволик билан жавоб қайтарди Нурсаид. Пайкални кезиб, пахта тераётган бошқа эркак кишини учратмагач, хирмонга қараб йўл олдик. Йўлда, бир кишига дуч келдик.

— Ҳа, йўлингиз бўлсин?

— Сувдан бир хабар олиб қўяй, — жавоб берди у. Бу киши тушга яқин ишга чиқаётган далани бир айланиб қўйиш билан кун ўтказаётган «сувчи» Исоқ Мадиёровдир. Яна бир киши тўрт қопни қўлтиқлаб, теримчилар томон кетаяпти. Чамада улар ҳам енгил-елпи иш билан банд. Бригаданинг Ўрисбек Кенжаев, Сарибой Умаров, Маҳамат Тоғайбеков, Мирзали Тўйбеков каби аъзолари ҳалигача бир килограмм ҳам пахта термаган. Бригада бошлиғи Кенжа Бойсеитов, табелчи Тўлеш Иброҳимовларни на далада, на хирмонда учратмадик. Шу нарса ачинарлики, пахта терилаётган дала хирмондан бир-бир ярим километр узоқда бўлса ҳам, теримчилар терган пахтасини шу хирмонга кўтариб чиқадилар, негаки табелчи Тўлаш Иброҳимов кўчма тарозини кўтариб юргиси келмайди. У туш пайтида бир, кечга яқин пахтани бир тортиб олади-да, қолган вақтда истаган жойида юра беради. Этак боғлаб пахта териш, теримчилар ишини назорат қилишни «унутиб» қўйган. Масалан, теримчи Иноят Тоғайбекова назорат йўқлиги учун чаноқларида қолдириб тераётир.

Колхознинг 5-бригадасига ўтдик. Бу ерда ҳам пахта жуда очилиб кетган. Чевар қиз Ғумуш Мамедова 11 август куни 198, 12 август куни 200, ўн кунда эса 1600 килограммдан ортиқ «оқ олтин» терган. Тўғри, бу бригадада Кўчали Ҳайвазов, Нажим Сайдалиев каби забардаст йигитлар 150—170 килограммдан пахта териб, хирмонга барака киритаётир. Аммо бригададаги 15 эркакдан теримда бор-йўғи 5—6 таси қатнашмоқда. Булар орасида коммунист Обиджон Турсунбоев, Ильяс Тоировлар 40—50 килограмм атрофида пахта териб, ярим норма бажараётирлар, холос.

Қолган эркаклар қаёқда, нега улар теримда қатнашмаётир? — сўрадик бригадир Тўрабек Нарзуллаевдан. «Бири аравакаш, бири ошпаз, бири хирмонда, бири... санай кетди у. Теримчилар рўйхатига тиркалган Тошболта Юрсунов, Маҳамат Ғаюбов, Соли Ҳайдаровлар ҳам ҳалигача пайкал ичкарисига қадам қўйганлари йўқ. Шунинг учун ҳам бригадада 31 ишчи кучи бўлишига қарамай, бир кунда бир процент миқдорида ҳам пахта терилмаётир, на бригадир, на табелчи график бўйича бир кунда қанча пахта териш зарурлигини билмайди. Шу бригада даласида учрашган колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ А. Мажидов эса бригададаги аҳволни кўра била туриб, бригадирни «ишчан» деб мақтайди, унга ён босади.

Колхознинг Сайфиддин Муҳитдинов бошлиқ 11-бригадаси пахтакорлари 100 гектар пахта майдонидан давлат омборига 296 тонна «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини олганлар. Далада мажбуриятни қоплайдиган ҳосил етиштирилди. Афсуски, бу бригадада ҳам ҳосилни йиғиб-териб олиш хотин-қизлар зиммасига юклатилган. Бригаданинг асосий кучлари, айниқса эркаклари теримга жалб қилинмаган. 29 эркакдан 12 таси «теримда қатнашмоқда». Қатнашганлари ҳам хўжакўрсинга кун ўтказаётир. Масалан, Анвар Қудратов, Раҳмон Умурзоқовлар 10 сентябргача «роса ғайрат қилиб» 18 килограмм пахта терганлар, холос. Тўхтасин Тошкенбоев, Абдухалил Абдуллаев, Рўзимат Шерматов ва бошқалар «хотин-қизларимиз теримни қойил қилиб ташлайдилар» деб, иккинчи даражали иш билан банд бўлиб юрибдилар.

Янгийўл районидаги йирик пахтакор хўжаликлардан бири — Карл Маркс номли колхоз далаларини айланган киши етиштирилган мўл ҳосилни кўриб қувонса, барча куч теримга сафарбар қилинмаганидан кўнгли ғаш бўлади. Колхозда ишчи кучи етарлими? Ҳа, етарли. 1053 киши рўйхатда бор. Шундан теримда қатнашаётганлар 370—400 кишини ташкил қилади, холос. Булардан ҳам кўплари кундалик нормасини бажармайди. Масалан, 12 август куни теримда қатнашган 409 кишидан ярмига яқини — 176 киши нормани бажармаган. Колхозда бир кунда 31—32 тонна пахта терилаётир. Агар асосий куч теримга жалб қилиниб, норма бажармовчилар тартибга чақирилса, камида 40—45 тоннага етказиб пахта териб, зиммага олинган социалистик мажбурият — 1241 гектардан Ватан хазинасига 3900 тонна «оқ олтин»ни эртароқ тўкиш мумкин. Гап колхоз раҳбарларининг (раиси С. Шамсиев, партия ташкилотининг секретари А. Мажидов ўртоқлар) ташкилотчилигида, ҳамма куч ва барча тадбирларни шу куннинг бош вазифасига — пахта йиғим-теримига йўллашида қолган!

Б. МИРЗААҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати» штатсиз бўлимининг мудири.

ЧЕВАР ТЕРИМЧИ:
Терганлари шу бўлдими?
Гап отишиб бир-бирига
Олтовининг қилган иши
Арзимайди бир мирига.

М. Воробейчиков чизган расм.

Фотомухбир ўртоқ А. Палехов суратга олган мана бу чевар теримчилар Чиноз районидаги «Москва» колхозининг ўртоқ Турсуной Йўлдошева бошчилик қилаётган бригадаси далаларида ҳаммага намуна бўлиб ишламоқдалар. Уларнинг ҳар бири Улуғ Октябрнинг 45 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, кунига 200 килограммга етказиб «оқ олтин» термоқдалар. Суратда: (чапдан) Комила Мамадалиева, Назира Тўрабекова ва Саноат Эргашева ўртоқлар.

МАШИНА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

СОЛДАТСКОЕ. 18 сентябрь (ЎзТАГ). «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчилари бу йилги пахта ҳосилини машиналар билан териб олишни бошлаб юбордилар. Ҳозир 1-бўлимнинг пахтазорларида зангори кемалар сузиб юрибди.

Хўжаликда машина терими мавсумига 115 та агрегат тўла шайлаб қўйилган. Совхознинг механик-ҳайдовчилари Улуғ Октябрнинг 45 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб машиналар билан пландаги 3060 тонна ўрнига 8000 тонна пахтани териб олишга қарор қилдилар. Бу ялпи ҳосилнинг 60 процентини ташкил этади.

ПИСКЕНТ. 18 сентябрь. (ЎзТАГ) «Пискент» тажриба-намуна совхозининг механизаторлари машина теримига тушдилар.

«Зангори кема» капитани Зулайҳо Туропова ўзининг «ХВС-1,2» агрегати бункеридан хирмонга дастлабки тонналарни тўкди.

Механик-ҳайдовчи ўртоқ Тўра Турсунқулов ҳам дастлабки кунлардан бошлаб ғайрат кўрсатмоқда. У бу йил ўз агрегати билан камида 130 тонна «оқ олтин» теришга сўз берган.

Совхознинг пахтазорларида ҳозир ўндан ортиқ машина ишламоқда. Хўжаликнинг механизаторлари машиналар билан 4000 тонна пахта теришга қарор қилдилар. Бу ўтган йилдагидан 2300 тонна кўпдир.

ХХII СЪЕЗД. Қанча ПАХТА тайёрланди

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

18 СЕНТЯБРГАЧА

Территориал ишлаб чиқариш бошқармалари	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш	баргини тўктириш
Чирчиқ	1,03	9,71	10,4	25,2
Тошкент	1,67	13,49	18,4	—
Янгийўл	1,36	11,65	11,5	31,3
Сирдарё	0,56	3,97	5,1	18,5
Янгиер	0,76	5,78	6,9	18,8
РАЙОНЛАР				
Юқори Чирчиқ	2,35	20,43	15,6	71,7
Оржоникидзе	1,59	12,83	18,0	—
Чиноз	1,18	11,84	15,3	21,7
Ўрта Чирчиқ	1,28	11,70	12,0	50,4
Пискент	1,03	11,46	11,2	10,3
Янгийўл	1,20	10,18	10,7	23,3
Бўка	1,01	9,28	12,1	18,1
Бекобод	0,87	7,65	8,7	6,1
Қуйи Чирчиқ	1,14	6,83	4,5	40,3
Оққўрғон	0,76	6,69	6,9	16,0
Комсомол	0,69	5,58	7,3	14,2
Янгиер	0,66	4,17	5,2	27,4
Сирдарё	0,54	3,70	4,6	23,8
Гулистон	0,42	2,55	3,0	18,5
Оҳангарон	—	—	—	—
Бўстонлиқ	—	—	—	—
Калинин	—	—	—	—
Область бўйича	0,95	8,00	8,9	22,2

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

СИЁСИЙ ЎҚИШНИ ТУРМУШ БИЛАН БОҒЛАБ ОЛИБ БОРАМИЗ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди инсоният тарихида янги саҳифа очди. Ер юзида халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Эркинлик, Тенглик, Биродарлик, Бахт-саодат барқарор қиладиган коммунистик жамият қурилишининг Улуғ планини чизиб берди. Съезд резолюциясида кўрсатилгандек, «Ҳозирги вақтда идеология ишидаги асосий масала КПСС Программасини чуқур тушунтиришдан, барча меҳнаткашларни партиянинг янги Программасини амалга оширишга сафарбар қилишдан иборат».

Бу улуғвор вазифаларни бажаришда партия пропагандаси катта роль ўйнайди. Қишлоқ меҳнаткашларига ички резервларни аниқлашда, меҳнат унумдорлигини оширишда, ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг таннархини камайтириш йўлларини топишда пропаганда хўжаликларга яқиндан ёрдам беради.

Ўтган йили сиёсий маориф шохобчаларида КПСС тарихини, конкрет экономикани ўрганиш тўгараклари, мактабларда ташкил қилинган ленинча коммунистик тарбиялаш назарияси семинарларида ҳаммаси бўлиб 3 минг 377 киши КПСС XXII съезди материалларини ўргандилар. Шуни айтиш керакки, тўгарак ва семинарларга фақат коммунистларгина жалб қилиниб қолмасдан партиясиз омма ҳам тортилди. Улар тўгарак қатнашчиларининг 60 процентидан кўпроғини ташкил этди.

Омма ўртасида партиявий-сиёсий пропаганда ишларини тўғри йўлга қўя билиш колхоз, саноат корхоналарида ўзининг самарали натижаларини берди. Кўпгина кишилар ўзларининг марксча-ленинча назарий билимларини ошира билдилар ва назарияни турмушга тадбиқ этдилар. Бунинг натижасида районда ўтган йили пахта тайёрлаш плани муваффақиятли бажарилди. Бир йил ичида ҳосилдорлик 3 процент ошди.

«XXI партсъезд» колхозининг бригада бошлиғи ўртоқ Ҳасан Мирзаумаров уч йилдан бери қишлоқ хўжалик экономикасини ўрганиш тўгарагига қатнайди. Шуни айтиш керакки, бу бригада ҳар йили ўз мажбуриятини муваффақият билан бажармоқда. 1961 йилда 110 гектар пахта майдонидан 470 тонна пахта етиштирди, ҳар бир центнер пахтанинг таннархи 14 сўм 42 тийинга тўғри келади. Бу йил эса бригада аъзолари 165 гектар пахта майдонида олинган социалистик мажбуриятни қоплайдиган мўл ҳосил тўпладилар.

Конкрет экономикани ўрганиш тўгарагининг қатнашчиси Тўйдимурод Дўсанов бошлиқ бригада ўтган йили «Коммунизм» колхозида мўл ҳосил етиштирди, ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта олинди. У, бу йил гагановачилар ҳаракатига қўшилиб қолоқ бригадага ишга ўтди. Бригада ҳар гектар пахта майдонидан 35 центнердан ҳосил етиштириб унинг таннархини 8 сўм 50 тийинга туширишга ҳаракатида. Етиштирилган пахтанинг 80 процентини машина билан териб олиш мўлжалланган.

«Ўзбекистон 30 йиллиги» колхоз партия ташкилоти қишлоқ хўжалиги экономикасини ўрганишга катта эътибор беради. Кейинги уч йил ичида 150 колхозчи тўгаракларда ўзларининг иқтисодий савияларини оширдилар. Тўгарак қатнашчилари колхоз ишлаб чиқаришида яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ўтган йили Фикрат Сефершаев бригадасида 100 гектар пахта майдонидан пландаги 350 тонна ўрнига 461 тонна ҳосил етиштирилди. Бир центнер пахта 9 сўм 75 тийинга тўғри келади. Бу йил коммунист Фикрат Сефершаев колхознинг қолоқ участкасига ўтиб 96 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектардан 25 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаяпти.

Партия маорифи шохобчаларидаги тўгарак қатнашчилари 40 центнерчилар ҳаракатига қўшилган Расул Исоқов, Худойберди Умматов, Собир Искандаров кабилар «Қизил Октябрь» колхозида юқори ҳосил учун курашаётирлар.

Тажриба шуни кўрсатадики, партия-хўжалик активлари, агрономлар ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги меҳнаткашлар экономикани чуқур ўрганганликлари сабабли ишлаб чиқаришда катта ютуқларга эришмоқдалар, чунки экономика ва ишлаб чиқаришни ташкил этишга тааллуқли барча масалалар иқтисодий тўгаракларда энг муҳим ўринни эгалламоқда.

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари янги 1962—1963 ўқув йилига тайёргарлик ишларини юқори савияда олиб бормоқдалар. Партия ташкилоти ва пропагандистларнинг семинарлари ўтказилди. Янги ўқув йилида ҳар бир коммунист, комсомол ва партиясиз омманинг асосий фикрлари партия XXII съезди қарорларида кўрсатилган асосий вазифаларни ҳал қилишга қаратилади.

Бу йил 14 та КПСС тарихини, 31 та конкрет экономикани ва 13 халқаро аҳволни ўрганиш тўгаракларида 1100 дан ортиқ киши иштирок этади. Колхозчи ва ишчилар ўртасида иқтисодий чаласаводликни йўқотиш мақсадида 42 та бошланғич экономикани ўрганиш тўгаралари ташкил қилинади. Бу тўгаракларда 1528 киши 16 соатлик программани ўрганадилар. Ҳар бир ишчи ва колхозчи ишлаб чиқаришда маҳсулотнинг таннархи ва уни камайтириш йўллари билан танишадилар.

448 киши ленинча коммунистик тарбиялаш назария асослари семинарларига жалб қилинади. 39 киши КПСС тарихини, 19 киши қишлоқ хўжалиги экономикасини мустақил равишда ўрганадилар. Районда ташкил қилинган сиёсий иқтисодни ўрганиш семинарларида 23 киши иштирок этади. «Қизил Октябрь» колхозида ташкил қилинган конкрет экономикани ўрганиш тўгарагидаги тингловчиларнинг ҳаммаси 7—10 синф маълумотига эга. Улардан Бўри Усмонов, Худойберди Умматов, Сулаймон Бегматовлар пахтачилик бригадаларига бошчилик қиладилар.

«Коммунизм» колхозидаги экономикани ўрганиш тўгарагининг 16 тингловчиси 8-10 йиллик маълумотга эга, 3 киши пахта бригадаси, 4 киши звено бошлиғи, 3 киши тракторчилардан.

Сиёсий ўқишнинг форма жиҳатидан кўпайиши район партия ташкилоти олдига пропагандист кадрларни тўғри танлаш ва уларни ихтисосларига қараб тўғри белгилаш вазифасини қўяди. Бу ўқув йилида 186 киши пропагандистлик қилади. Улардан 114 киши олий, 55 киши тўлиқсиз олий ва ўрта маълумотга эга. 116 киши 5 йил ва ундан ортиқ пропагандистлик тажрибасига эга.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, область комитетларида ўтказилган семинарларда бу йилнинг ўзида 25 киши қатнашди. Қолган пропагандистлар район партия комитетида ташкил этилган семинарларга иштирок этмоқдалар.

Пропагандистлардан «Қизил Октябрь» колхозининг экономист бухгалтери Умирзоқ Баратов, Ленин номли колхоз агрономи Шариф Алматов, Вревский қишлоқ хўжалиги техникуми ўқитувчиси Ҳисамиддинова, Райим Губаев ва бошқалар бу йил машғулотларни юқори савияда ўтказишга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

Сиёсий уй пропагандистларга ёрдам кўрсатиш мақсадида стенд, район қишлоқ хўжалиги экономикасининг юксалишини тасвирловчи кўргазмали қуроллар билан жиҳозланган.

Консультантлар, семинар раҳбарлари ва метод соати аъзолари тайинланиб, улар ўз ишларини бошлаб юбордилар. Ҳар ҳафтада тўрт кун навбатчи консультантлар бўлади. Улар ўртасида Б. Измайлов КПСС тарихидан, А. Аҳмадхонов ва Т. Эргашов ўртоқлар конкрет экономикадан консультация бериб турадилар.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим бошланғич партия ташкилотлари ўтган йили йўл қўйилган хато ва камчиликларни такрорлашга йўл қўймоқдалар. Навоий номли колхозда ташкил қилинган тўгаракларга бирорта ҳам партиясиз тортилган эмас. «Октябрь 40 йиллиги» колхозида ташкил этилган конкрет экономикани ўрганиш тўгарагига фақат 13 коммунист жалб этилган. Яқинда район партия комитети томонидан ўтказилган текшириш натижасида Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти ҳар бир коммунист ва партиясизлар билан суҳбат ўтказмасдан уларни рўйхат орқали тўгаракка ёзиб қўйилганлиги аниқланди.

Янги ўқув йилига тайёргарликдаги мана бундай камчиликларни тезлик билан тугатиш учун тегишли тадбирий чоралар кўрилаяпти. Ҳозир партия ташкилотлари тўгарак тингловчиларини ўқув қуроли билан таъминлаш, ўқув йилини яхши кутиб олишга қаратилган амалий чораларни амалга ошираётирлар.

М. КАМОЛОВ.
Чиноз район партия комитетининг секретари.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 45 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

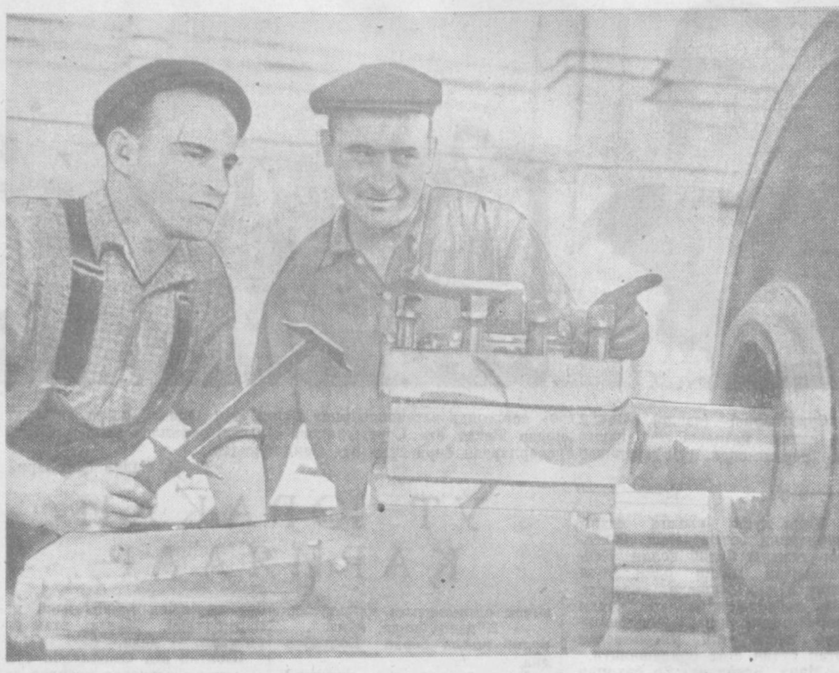

Олмалиқдаги ремонт-механика заводининг коллективи Улуғ Октябрь байрами шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юборди. Мусобақага қўшилган ўнлаб бригадалар ишда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Механика цехининг Алексей Маркович Тарасенко бошчилигидаги бригадаси норманн 1,5 бараварга етказиб адо этмоқда. Суратда: Алексей Маркович (ўнгда) бригада аъзоси Анатолий Королевский ишини кўздан кечирмоқда.

УСТОЗ ИЗИДАН

Шоёқуб ака Тошкент тўқимачилик комбинати гул босиш фабрикасининг бўёқ тайёрлаш цехига ишга келганида эндигина 20 баҳорни кўрган ўспирин йигит эди. Шундан бери роппа-роса 27 йил ўтди. Бўёқчи Шоёқуб Илҳомов ҳозир, кимсан, комбинатнинг донгдор ва коллектив ҳурмат-эътиборига сазовор бўлган ишчилардан бири.

Тажрибали ишчи ўз фаолияти давомида ўнларча шогирдни тарбиялаб етиштирди. Ҳикмат Каримов, Элмурод Аралов, Нажмиддин Давлатов ва бошқалар уста бўёқчининг таълимини олган шогирдлардир.

— Устознинг ғайратлари ҳамон булоқдек қайнаб, меҳнатда бизга ўрнак бўлмоқдалар, —дейишади Шоёқуб ака ҳақида гап борганида унинг шогирдлари.

Чиндан ҳам моҳир бўёқчи шу кунларда бир ғайратига ўн ғайрат қўшиб ишлаётир. У кунлик нормани 120—125 процентдан кам адо этмайди. Шоёқуб ака Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллиги шарафига бошланган мусобақада шогирдларига намуна бўлмоқчи. Шогирдлари эса устозлари изидан бориб, янги-янги зафарларни қўлга киритмоқдалар. Улар бўёқ тайёрлаш топшириғини ошириб адо этиш билан бирга сифатли маҳсулот беришга эришаётирлар.

Н. САЪДУЛЛАЕВ.

ТЕХНИКА ПРОГРЕССИ ТУФАЙЛИ

Улуғ Ленин номи билан аталган заводимиз Ўрта Осиёнинг тўнғич қора металлургия корхонаси ҳисобланади. Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида қурилган ва ишга туширилган заводимиз маҳсулот ишлаб чиқаришни йилдан-йилга кўпайтириб бормоқда. Ҳар қачонгидек биз, Улуғ Октябрь байрамининг 45 йиллигига тортиқлар билан келаяпмиз. Пўлат ва прокат ишлаб чиқариш бўйича заводимизнинг проектдаги қуввати икки ярим баравардан ҳам ошириб бажарилди. Пўлат ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича 1965 йилга мўлжалланган даражага ўтган йили эришган эдик, прокат бўйича эса шу йилнинг дастлабки ойларида эришдик.

Бундай катта ютуқлар белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш, прогрессив технология ва илғор иш усулларини кенг жорий қилиш натижасида қўлга киритилди. Мартен печларининг ремонтлар ўртасидаги иш муддати анча узайтирилди, ҳозир у ремонтдан бу ремонтгача бўлган давр ичида 2600 тага етказиб эритма олинаётир.

Печларнинг бекор туриб қолиши кескин камайди, турли хил операцияларни ихчамлаштириш натижасида пўлатни эритиш муддати тезлашди.

Арзон Бухоро газига ўтиш ажойиб натижалар бермоқда. Ҳозир барча мартен печлари ана шу газга аралаштирилган мазут асосида ишлаяпти. Бу тадбир пўлат эритишдаги ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини 3,2 процент ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш имконини бермоқда. Мамлакатимизнинг илғор металлургия заводларида қўлланилаётган прогрессив технологияни жорий қилиш пўлат эритиш муддатини 5,5 соатгача келтиришни таъминлади. 1 ва 2-мартен печлари анча такомиллаштирилди, бунинг натижасида эритма сифати яхшиланди. Катта ҳажмли янги ковшларни жорий қилиш эритма оғирлигини 15 процент кўпайтириш имкониятини берди. Ана шу тадбир туфайли йиллик пўлат эритиш 2—2,5 процент кўпайди. Мартен печининг ҳар бир квадрат метр тубидан олинадиган эритма миқдорини оширишда ҳам яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Ҳозир бу кўрсаткич ўрта ҳисобда 10 тоннани ташкил этмоқда.

Прокат цехида ҳам ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизациялаш, янгиларини жорий қилиш, илғор иш методларини қўлланишга қаратилган бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Улар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, таннархини эса камайтиришга ёрдам бераяпти. «300» стан модернизация қилинди, унга анча қувватли мотор ўрнатилди. Шу туфайли станнинг ишлаб чиқариш қуввати бир неча тонна ошди. Барча станларни ишга тушириш операцияси автоматлаштирилди. Потокли сортировка ва прокатларни совутиш узели ишга туширилди. Тунука стани капитал ремонт қилинди. Прокат цехининг барча печлари табиий газ билан ишламоқда.

Ана шундай ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш давлат планларини мунтазам ортиғи билан бажаришимизга ёрдам бераяпти. Етти йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани тинмай авж олдираётган коллективимиз шу йилнинг ўтган ойларини яхши кўрсаткичлар билан якунлади. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш саккиз ойлик топшириғи муддатидан анча илгари адо этилди.

Заводимизда ўз ишини пухта биладиган, уни бажонидил адо этадиган ажойиб ишчи ва инженер-техник кадрларимиз етишиб чиқди. Улар корхонамиз олдида турган катта вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этиб, бошқаларни ҳам ўз кетидан эргаштириб бораётган машъаллар — коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари коллективимизнинг фаҳри бўлиб қолишди. Прокат цехининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Нуриддинов бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари шу йилнинг ўтган даври мобайнида пландагидан ташқари юзларча тонна прокат бердилар. Тунука станининг мастери Қурбонали Тошматов бошчилигидаги бригада ана шу давр ичида нормадагига қўшимча ўнларча тонна ёқилғи материаллари тайёрлади. А. Зяблов, Д. Казаков, А. Алиев ва Н. Красин ўртоқлардан иборат пўлат эритувчилар бригадаси йил бошидан буён белгиланганидан ташқари 600 тоннадан кўпроқ эритма бердилар. Бундай илғорларимиз корхонада жуда кўп. Уларнинг ҳар бири ўзининг фидокорона меҳнати билан коллектив эришаётган ютуқларнинг янада салмоқли бўлишига ёрдам бермоқда.

Рационализатор ва ихтирочиларимиз ҳам чакки ишлашмаяпти. Шу йилнинг биринчи ярим йилида 254 та новаторлик таклифи тушди. Бу таклифларнинг 136 таси жорий қилинди.

Ютуқларимиз чакки эмас. Лекин улар билан чегараланиб қолиш коллективимизга ёт хусусият. Биз бундан буён ҳам эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш йўлида бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаймиз. Шундай қилмасак, олдимизда турган катта вазифаларни тўла бажаришнинг уддасидан чиқиш амри маҳол бўлади. Коллективимиз янги ишлаб чиқариш қувватларини фойдаланишга топшириши керак. Жумладан, пўлатни узлуксиз қуядиган установканинг асосий агрегатлари тўла ишга туширилиши лозим. Шихта ҳовлиси ва механика цехининг омборларида юк ортиш-тушириш ишларини механизациялаш бўйича белгиланган тадбирлар амалга оширилиши зарур.

Мартен цехида темир парчаларини печларга солувчи машиналар қуввати яна оширилади. Пўлат эритилаётган вақтда кислород ва сиқиқ ҳаводан фойдаланиш коэффициентини янада яхшилашимиз, печларни ремонт қилишни максимал механизациялаштириш ва бошқа бир қанча ташкилий-техникавий ишларни амалга оширишимиз керак. Корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари коллективимиз куч ғайратини ана шу ишларни муваффақиятли амалга ошириш ва бу билан пўлат ҳамда прокат ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришга эришишга сафарбар этмоқда. Ҳеч шубҳа йўқки, металлургларимиз коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек умумдавлат ишида ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни бекаму-кўст бажариш ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллиқ байрамини муносиб кутиб олиш учун зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қиладилар.

А. САЛЕНЕК,
Бекободдаги В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг бош инженери.

ЯНА ЕЛКА ҚИСИБ ҚОЛМОҚЧИМИСИЗ

Орджоникидзе номли колхоз Ўрта Чирчиқ районидаги илғор хўжаликлардан бири ҳисобланар эди. Бундан икки-уч йил муқаддам ҳар гектар ердан 28—30 центнердан ҳосил кўтарилганди. Лекин кейинги йилларда ҳосилдорлиқ ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўрсаткичлари пасайиб кетди. Масалан, 1961 йилда колхоз деҳқонлари ҳар гектар ердан атиги 16,7 центнер ҳосил олдилар, холос. Айрим бригадаларда ҳосилдорлик бундан ҳам камайиб кетди.

Колхоз бошланғич партия ташкилоти ҳисобида 28 коммунист бор. Бироқ булар ишлаб чиқаришнинг муҳим, ҳал қилувчи участкаларига бириктиб қўйилмаган. Пахтачиликда фақат 12 коммунист ишлаяпти.

Колхоз деҳқонлари бу йил она-Ватанга 644 гектар ердан 1160 тонна «оқ олтин» топширишлари керак.

Колхознинг ҳамма бригадаларида ҳам иш дуруст ташкил этилмаган. Ким Алексей бошлиқ бригадада август ойининг биринчи ярмисидаёқ «ғўза ўсиб кетди, тракторлар юролмайди» деган зарарли кайфиятга берилиб, ғўза қатор ораларига ишлов бериш тўхтатиб қўйилди. Натижада 20 гектардан кўпроқ майдондаги ғўза бегона ўтлар орасида қолиб кетди. Раҳмон Абдуллаев бошлиқ бригадада ҳам худди ана шундай ҳолни учратасиз.

Ўтган йили тўртта пахта териш машинаси билан бор-йўғи 54 тонна ҳосил терилган эди. Бу йил ҳам ўтган йилги йўл қўйилган камчиликлар такрорланмоқда. Колхоз раҳбарлари 244 гектар ерда етиштирилган ҳосилни машиналар ёрдамида териб олишни планлаштирганлар. Лекин ана шу карталар машина теримига мослаб парвариш қилинмаган.

Хўжаликда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш планлари ҳам ўлда-жўлда. Йил бошидан буён 70 бош соғин сигирдан 42215 литр сут соғиб олинган. Бу ҳар бир сигирга 630 литрдан тўғри келади. Ча Юн, Тоня Петрова, Валя Казанчева каби ўртоқлар соғиб олган сутнинг миқдори бундан ҳам кам.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг асосий омили бўлган озуқа базасини мустаҳкамлаш эътибордан четда қолиб келмоқда. Ўтган йили етарли озуқа бўлмаганлиги сабабли чорва моллари учун четдан 11990 сўмлик озуқа сотиб олишга тўғри келди. Ваҳоланки, чорвачиликдан келган даромад 8977 сўмдан ошмади. Натижада колхоз чорвачиликдан фойда кўриш ўрнига 3013 сўм зарар қилди. Ана шундай аҳвол бу йил ҳам такрорланмоқда. 70 гектар ерга силос учун экилган маккажўхори етилиб ўтиб кетяпти. Силос бостиришда мавжуд механизациядан унумли фойдаланмаслик туфайли шу кунгача 200 тонна силос бостирилди, холос.

Чорвачиликнинг сердаромад тармоғи бўлган чўчқачиликка ҳам етарли эътибор берилмаяпти. Бу муҳим соҳа ўзибўларчиликка ташлаб қўйилиши натижасида 88 бош чўчқа боласининг 45 таси турли касаллик билан ўлиб кетди. Бунинг олдини олиш, тажрибали кишиларни чўчқачилик фермасига бириктиб қўйиш ўрнига енгил-елпи акт тузиш билан чекланишни қандай баҳолаш керак.

Ўртоқ Абдураҳмоновнинг дафтарида 8 агитаторнинг фамилияси бор. Лекин бу агитаторлар илғорлар тажрибасини оммалаштириш, ички резервларни қидириб топиб ишлаб чиқаришга жорий этишда ҳеч қандай иш қилмаяптилар. Т. Сиддиқов, Б. Обишев, М. Охунжонов каби агитаторлар деҳқонлар орасида жуда кам бўладилар. Айрим бригада деҳқонлари ҳатто ўзларининг агитаторларини танимайдилар.

Дала шийпонлари безатилмаган. 6 та бригаданинг фақат биттасидагина дала шийпони бор. У ҳам бўлса сиёсий агитация ўчоғига айлантирилмаган. «Жанговар варақа»лар мутлақо чиқарилмайди.

Колхоз раҳбарлари ўтган йили йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб ўз ишларида бурилиш ясамасалар яна елка қисиб қолишлари мумкин. Партия ташкилоти колхоз правлениеси билан биргаликда хўжаликни қолоқликдан чиқариб илгариги шуҳратини тиклаб олиши учун курашмоғи керак.

Т. ҚОСИМОВ.

159-қурилиш трестининг прораб ёрдамчиси Майя Гильмутдинова фидокорона ишлаш билан бир қаторда сиртдан туриб ҳам ўзининг билимини оширмоқда. У ҳозир ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкентдаги қурилиш техникумининг 4-курсида ўқимоқда. Суратда: ўртоқ Гильмутдинова навбатдаги машғулотга тайёрланаётир.

А. Абалян фотолари.

ОДАТЛАРИ БЎЙИЧА

Тошкентдаги «8-март» бадиий каштачилик фабрикасининг чеварлари ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш, прогрессив технология ва илғор иш методларини кенг жорий қилиш натижасида давлат планларини доимо ортиғи билан адо этмоқдалар. Каштачилар 8 ойлик планни муддатидан олдин бажардилар ва қўшимча равишда 56 минг сўмлик бадиий буюмлар тайёрладилар. Шу кунларда улар етти йиллик тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқдалар.

Цехлараро социалистик мусобақада тамбур цехи коллективи олдинда бормоқда. Цехнинг илғор ишчиларидан Гўзал Тўлаганова, Мамлакат Маҳкамова, Муҳаббат Орипова ва бошқалар кунлик нормани 160—170 процентга етказиб бажармоқдалар. Цехга яқинда вентиляция ўрнатилди. Натижада ишчиларга қулай шароит туғилди.

Яқинда фабрикада катта ғалтаклардаги ипларни кичик ғалтакларга олиб ўраш процессини бажарадиган кронштейн ишга туширилади. Бу эса, шу операцияда меҳнат унумдорлигини анча ошириш имконини беради. Меҳнатсевар коллектив эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб бориб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллигини муносиб кутиб олиш иштиёқида ғайратга-ғайрат қўшаётир.

Н. ОМОНОВА.

КЎМИРДАН ГАЗ

Ерости гази станцияси Оҳангарондаги кенжа корхона ҳисобланади. Унинг ишга тушганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Станция коллективи кўмирни ер остида газга айлантирмоқда ва уни давлат район электростанциясига етказиб бераётир. Ҳозирги вақтда бу электростанциянинг битта турбогенератори ана шу корхона коллективи ҳосил қилган газ асосида ишлаяпти. Бу электростанцияда ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш, электр қуввати таннархини камайтиришга ёрдам бермоқда.

Газ станцияси коллективи Улуғ Октябрнинг 45 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун мусобақани тобора қизитмоқда. Йил бошидан буён 214 миллион кубометрдан ортиқ газ ҳосил қилинди, унинг ёрдамида миллион киловаттлаб электр қуввати ишлаб чиқилди.

Корхона цехларида газ ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва таннархини камайтириш йўлида ижодий ишлар олиб борилаётир. Генератор цехининг ўртоқ А. Ледников бошчилигидаги слесарлар бригадаси ускуналарни сифатли ремонт қилмоқда ҳамда уларнинг узоқ вақт бузилмасдан ишлашини таъминлаётир. Компрессор машинисти И. Моров, пайвандчи Р. Соколов, слесарь А. Кузнецов ўртоқлар корхона машъаллари ҳисобланади. Уларнинг иш кўрсаткичлари 150 процентни ташкил этаётир.

Н. ҚОДИРОВ,
кончи-инженер.

МАКТАБЛАРДАН ДАРАКЛАР

Орджоникидзе районидаги 55-мактабнинг IX—X-синф ўқувчилари — 80 йигит-қизнинг бариси ҳунарманд бўлишмоқчи. Группанинг ўғил болалари 39-автобазада слесарлик, токарлик ҳунарини, қиз болалар эса 2-тикув фабрикасида тикиш ва бичишни ўрганмоқдалар.

И. Ўринбоев.

* * *

Янгиер районидаги «Фарҳод» совхози марказида икки қаватли янги мактаб биноси қурилиб биринчи сентябрь куни ишга туширилган эди. Ҳозир мактабнинг 29 та синф хонасида машғулотлар қизғин ўтказилмоқда. Мактабнинг физкультура зали, математика, физика, химия кабинетлари, ҳунар ўргатиладиган устахоналари бор.

Х. Мирзақобилов.

* * *

Тошкентдаги 152-мактабда машғулотлар бир сменага кўчирилди. Бунинг учун мактабга қўшимча 24 та янги синф хонаси қуриб берилди. Натижада шу кунларда мактабда 1585 ўқувчининг ҳаммаси фақат бир сменада ўқитилмоқда. Мактабда янги очилган химия, физика лабораториялари, слесарлик, токарлик устахоналари керакли асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

Х. Ҳайдаров.

Аҳдининг устидан чиққанлар

Хабарингиз бордир ёзда Тошкентдаги 144-мактабнинг 11-синфини тугатган 19 йигит-қиз қўриқ ерга ишлагани йўл олишган эди. Улар Янгиер районидаги «Фарҳод» совхозига бориб ишга жойлашишди. Ёшлар совхознинг 3-бўлимида пахта далаларида хизмат қилмоқдалар. Шу кунларда уларнинг айримлари теримда иштирок этса, айримлари механизаторлар ёнига кириб машина ҳайдашни ўрганмоқдалар. Совхоз ишчилари ёшларнинг ғайратидан мамнун.

А. Боймуродов.

ИЛҒОР ТЕРИМЧИЛАРДАН ЎРНАК ОЛАЙЛИК!

Пискент районининг кўпчилик илғор хўжаликларида бу йилги пахта ҳосилини жадал суръатлар билан йиғиб-териб олишга ва давлат планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллиги байрам қилинадиган кунга қадар шараф билан бажаришга бутун куч ва имкониятлар тўла сафарбар этилмоқда. «Пискент» совхози ва «Гулистон» колхозининг пешқадам бригадаларида шу кунларда кўпмингкилограммчи теримчилар сафи кенгайиб бормоқда. Ёз бўйи пешона тери тўкиб етиштирилган «оқ олтин» дурдоналарини сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ҳар бир ишчан-теримчининг диққат марказида турибди. Шунинг учун ҳам бундай пешқадам бригадаларда ҳар куни йиллик планнинг 2,5—3 процентн миқдорида пахта териб олинмоқда. Суратларда: (чапдан) «Пискент» совхози ва «Гулистон» колхозининг кўпмингкилограммчи пешқадам теримчиларидан Инобат Ғоибова, Худойқул Нишонов, Лазокат Душаева, Ҳури Содиқова, Меҳри Канаева ва Саломат Ғоибова ўртоқлар. Уларнинг ҳар бири мавсум охирига қадар хирмонга 15—20 тоннадан «оқ олтин» тўкишга аҳд қилган.

А. Абалян фотолари.

ПАХТАЛАР ЧАМАН-ЧАМАН...

Мезон шамоллари эсиб қолди. Яқиндагина бу пахтазорлар ямяшил денгиздек эди. Энди унга кўз ташлаб, яхшироқ кузатсангиз, бошқача манзарани кўрасиз. Ғўзаларнинг тепаси қўнғир тус олиб сўнаётган чўғсимон бўлиб қолган. Бу пахта пишди, деган гап. Фақат бепоён карталарнинг аҳён-аҳён ерида бир парча-ярим парча гиламлар кўринади. Бу кўклам инжиқликларидан қолган нишона. Азамат Анорқулов бригадаеидаги пахтакорлар ўша инжиқ об-ҳавога қарши қаттиқ ғалаён қилдилар. Дўл бир туп ғўзани ўлдирса, улар учта уяга чигит экдилар. Кўчат бутлаб олинди. Фақат аҳён-аҳён жойда унча-мунча ғўза кечки бўлиб қолди. Ҳосили пишган кўчатлар орасида ўгай бўлиб кўкариб турган ғўзалар худди шулардир. Ҳаммаёқда пахталар чаман-чаман. Ёлғиз кечки ғўзаларгина энди кўсак тўлиштириб, дастлаб тўлган кўсаклар тиш ёрди холос.

Бугун теримнинг ўн тўртинчи куни эди. Бригада Фрунзе номли колхоздагина эмас, Комсомол районида ҳам илғор бўлгани билан йиллик план 16 процентдан сал ортди. Рост, ҳали суръат паст. Шуни ўйлаб туриб бригадирнинг кўнгли ғаш бўлиб кетди. Бунинг боиси бор.

Ўтган йили колхоз йиллик планни етмиш пойизга етказиб туриб қолди. Ундан аввалги йил ҳам план тўлмаган эди. Бу йил коммунист Азаматни колхознинг илгариги шуҳратини тиклашда намуна бўласан, деб катта умид билан бригадир қилишди. Бригадир ва унинг қурдошлари 100 гектар ердан 40 центнердан ҳосил олишга сўз бердилар. Бу аҳду-паймон катта йиғилишларда кўпчиликка маълум қилинди. Самарқанд область пахтакорлари, ҳатто тожикистонлик қардошлар ҳам шу мажбуриятни эшитиб кетишган. Азамат ака ҳосил тўғрисида ғам емаса ҳам, йиғим-теримнинг кечроқ бошланганидан ҳавотирда эди. Ахир ҳар йили августнинг охирроғида теримга тушилар эди. Бу йил 5 сентябрда бошланди. Бунинг устига бригада аъзолари Октябрь байрамигача мажбуриятни бажарамиз, деб қуйишган. 60-61 кун ичида 15-20 кишилик бир бригада 400 тонна пахта териб давлатга сотиши осонми. Қийин, аммо бажарамиз, дегандан кейин бажариш керак.

Бригадир машина теримига ажратилган 60 гектар майдонни айланиб кетди. Ғўза серҳосил. Бўйи 70-90 сантиметр бор. Ҳар тупда 6-7 тадан лўппи очилган пахта кўринади. Яна икки-уч кун. Кейин Бегимқул Раҳмонқулов билан Турсунбой Тоғаев «ХВС»ни гижинглатиб пахтазорга кирадилар. Бири 150 тонна, яна бири 100 тонна пахта термоқчи. «ХВС» лар ишга тушса, суръат кескин ўзгаради. Ўша пайтгача план 25 процентдан ўтиб қолса бас. Кейин кунига 4 процент пахта терса бўлади.

Бригадир машина теримини ўйлаб сал хотиржам бўлди. У қўл билан пахта терилаётган картага ўтганда вақт кеч пешин эди. Картанинг аҳён-аҳён жойида кичик-кичик қизил байроқчалар ҳилпираб турибди. Бу 10 байроқча бригадир Азамат аканинг ташаббуси. Ким кўп пахта терса, байроқчалар ўша теримчиларга берилади. Сентябрь ойи учун мукофотлар ҳам ажратиб қўйилган. Шу 25 кун ичида 2500 килограмм пахта терган аёллар бир кийимликдан крепдешин олишади. Эркаклар ўртасида бир олтин соат. Қани, кимга насиб қилар экан. Албатта, энг кўп терган кишига!

— Гулсун, Зайнаб, Бувиниса,... — деб теримчиларнинг исмини дилидан ўтказди бригадир, — чамамда ҳаммаси қўйлаклик оладиганга ўхшайди. Олтин соатни Ҳакимқул Эшонқулов олар дейман. 150 килодан тераяпти-да!

Пахта кундан-кунга чамандек очилиб, одамларни шоширар эди. Шундай кунларнинг бирида Азамат ака хирмонга хом пахта келганини кўриб қолди. Қизиқ, ким экан у. Оппоқ очилган пахта туриб, хомини терган? Бу — бригадирни қаттиқ хафа қилди. Текшириб кўрса, хом пахта терган Тошбуви Боймирзаева экан. Ўзи ҳам чакана гап эшитмади. Бригадир ҳам тавба қилдим демагунча қўймади. Эртасига «Красная заря» пахта пунктидан мутахассис чақириб, хом пахтанинг зарари ҳақида суҳбат ўтказишди. Шундан бери ҳамма иш жойида. Пайкаллардан хирмонга «оқ олтин» оқиб келади. Бу ерда озгина қуритилиб, автотележкаларга юкланиб, қабул қилиш пунктига жўнатилади. Азаматнинг одамлари азаматлик қилишяпти. Пахтакор серғайрат, пахтазор саховатли, ҳамма барака шу ерда. Тиш ёрган, энди тўлишган кўсаклар ғуж-ғуж. Бу йил фақат шу бригадага эмас, колхозга ҳам саховатли куз келган.

С. СУЛТОНОВ.

ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИК

Жонажон Коммунистик партиямиз XXII съезди ва Марказий Комитетнинг март Пленуми қарорларини амалга ошириш учун астойдил меҳнат қилаётган чорвадорларимиз ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга йиллик гўшт сотиш планини муваффақиятли адо этдилар.

Колхозда кейинги йилларда чўчқачиликни ривожлантиришга жиддий эътибор берилялти. Бу гўшт етиштиришни кўпайтиришда муҳим роль ўйнамоқда. Бу йил ҳам худди шундай бўлди. Давлатга сотилган 49 тонна гўштнинг 24 минг 459 килограммини чўчқа гўшти ташкил этди.

Бундай муваффақиятга эришишимизга моҳир чўчқабоқаримиз Ким Нина ва Тан Вера ўртоқлар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Бу иккала меҳнатсевар аёл 40 бош асосий, 80 бош бир марта болалатиладиган чўчқалардан ҳозиргача 250 дан ортиқ бола олдилар. Улар йил охиригача 840 бош чўчқа боласи олиш учун курашаётирлар.

Колхозда гўштга топшириладиган молларни бўрдоқи қилиб боқишга алоҳида эътибор берилади. Жумладан, чўчқаларни 95-100 килограмм оғирликка етгандан кейингина давлатга сотилади. Бу гўштнинг сифатли бўлишини, колхозимизнинг кўпроқ даромад қилишини таъминлайди.

Йиллик планни бажардик. Лекин чорвадорларимизнинг ҳимматн чакки эмас. Улар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳам тезроқ бажариш йўлида ҳалол меҳнат қилмоқдалар.

МУН ИЛЬЯ,
Қуйи Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг зоотехниги.

ЎҚУВ-ТАРБИЯ ИШЛАРИНИ ЯХШИЛАШНИ КЎЗЛАБ

Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш буюк ишдир. Ўғил-қизларни ёшликдан бошлаб билимли ва меҳнатсевар қилиб тарбиялаш мактаб педагогик коллективининг муқаддас бурчидир. Шунинг учун ҳам совет ўқитувчилари олдида кўпгина масалалар, кўпгина муҳим ишлар турибди. Булар ўқув-тарбия ишлари билан боғлиқ масалалардир.

Биз бу ўринда ўқув-тарбия ишларини тағин ҳам яхшилаш ва ҳал қилинмаган айрим муаммолар ҳақида ўз фикр ва мулоҳазамизни баён қилмоқчимиз.

Аввало шуни айтиш керакки, мактаб педагогик коллективининг ютуқ ва камчилиги кўп жиҳатдан ўқув-тарбия ишларининг қандай бориши билан белгиланади. Бунда мактаб структурасини яхши йўлга қўйиш муҳим роль ўйнайди. Шунга кўра ўқувчиларга билим берадиган мактабнинг иккинчи босқичини йўлга қўйишга эътибор бериш керак. Чунки, бу босқич ўқувчининг ўз устида кўпроқ мустақил ишлаши учун кенг имконият очиб беради.

Ишлаб чиқариш таълими ва касб танлаш масаласида ҳам бир қатор ўзгаришлар қилиш керак. Ўқувчиларга фойдали касб ўргатилаётганда халқ хўжалик талаблари ҳамда мактаб ўқув базаси эътиборга олинарди. Ана шу талабларга қараб ўқувчига ҳунар ўргатиш ҳамма вақт ҳам қўл келавермайди. Бунда, биринчи навбатда, ўқувчининг у ёки бу касбга бўлган қизиқишини ҳисобга олиш керак. Ваҳоланки, мактабларда ўқувчиларнинг, қолаверса ота-оналарнинг касб танлашга нисбатан бўлган истакларига кўпинча қулоқ солинмайди. Меҳнат дарси машғулотларини ўқувчиларни қизиқтирган касблар билан қўшиб олиб борилса ижобий натижаларга эришиш мумкин.

Меҳнат дарси машғулотлари учун ажратиладиган соатлар масаласида ҳам ўйлаб кўриш керак. Одатда ўргатилаётган касбларнинг ҳаммаси учун бир хил вақт ажратилади. Бу ерда шуни унутмаслик керакки, касбларни ўзлаштириш процесси бирига кўп, бирига оз вақт талаб қилади. Шунга кўра касбларнинг моҳиятига қараб турлича дарс соатлари ажратиш мақсадга мувофиқдир.

Умумий таълим бериш ишлаб чиқариш мутахассислиги билан боғлиқ ва мос бўлиши керак. Шу сабабли мактаблар учун ўқув планлари ва программаларнинг турли хил вариантлари ишлаб чиқилса яхши бўларди. Бизнингча, меҳнат дарси машғулотлари слесарлик, токарлик мутахассисликлари бўйича олиб борилаётган мактабларда математика фанлари цикли учун ажратилган дарс соатларини ошириш керак. Пионер вожатий, медицина ҳамширалари тайёрлайдиган мактабларда эса гуманитар фанлар соатини кўпайтириш лозим.

Ўқитувчилар малакасини ошириш ҳақида ҳам айрим таклифларни киритмоқчимиз. Малакали ўқитувчи ўқувчиларга атрофлича билим бероладн. Шунинг учун ҳам ўқитувчилар малакасини ошириш муҳим аҳамият касб этади. Лекин, ҳозир бизда малака оширишнинг фақат биргина формасидан фойдаланилмоқда, яъни малака ошириш институтида ўқитувчилар учун семинар ташкил этилади холос. Ўқитувчиларни фан ва техника ютуқлари билан қуроллантириб туриш мақсадида педагогик журналларда сиртқи таълим семинари ташкил этилса фойдадан холи бўлмасди. Сиртқи семинар ўқитувчиларга атрофлича билим бериш билан бирга илғор педагогик тажрибаларидан машғулотларда кенг фойдаланишга йўл очиб беради. Бу ҳол ўз навбатида илғор педагогик тажрибаларни умумлаштириш учун ҳам ижобий таъсир кўрсатади.

Юқорида айтилган бу фикрлар мактабларда ўқув-тарбия ишларини яхши йўлга қўйишда ижобий роль ўйнаши мумкин. Шу сабабли мактабларнинг педагогик коллективлари ана шуларга амал қилсалар чакки бўлмасди.

Г. ПРИВЕС,
педагогика фанлари кандидати.

ЭНГ ЮКСАК ТУРМУШ ҲАҚИДА

(БИБЛИОГРАФИЯ)

КПСС Программасида яқин ўн йил ичида аҳолининг энг юксак турмуш даражасига эришишнинг асосий йўллари кўрсатилган. Ўзбекистон Давлат нашриёти «КПСС XXII съезди қарорлари амалда» серияси бўйича бу темада бир неча брошюралар нашр этди. Жумладан Т. Г. Мазитованинг «Энг юксак турмуш даражаси» брошюраси съезд материалларини кенг пропаганда қилишга бағишланган. Брошюра Ўзбекистон колхозчи деҳқонларининг моддий ва маданий фаровонлигини оширишда ижтимоий истеъмол фондларининг ролига бағишланган.

Китобнинг кириш қисмида Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон экономикаси ва маданий ривожланиши, халқ фаровонлигининг юксалиши катта халқаро аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилади. Биринчи бобда колхозлар даромадининг ошиши натижасида колхозчиларнинг олаётган даромади ҳам тобора ошиб бораётганлиги рақамлар ва мисоллар асосида кўрсатиб берилади.

Авторнинг кўрсатишича кейинги 10 йил ичида (1950 йилдан 1960 йилгача) колхозчилар ўз маданий фондларига бир миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратдилар. Бу фонд ҳисобидан 1959 йилда 65 мингга яқин пенсионер 6,6 миллион сўмлик озиқ-овқат ва пул олдилар. Бундан ташқари колхозлар ижтимоий фондлар ҳисобидан 1435 маданият уйлари ва саройлари, 830 кутубхона, 3062 мактаб, болалар боғчалари ва яслилар, касалхоналар, ҳаммом ва бошқа маданий-маиший бинолар қурдилар. Йигирма йил ичида колхозчиларнинг моддий ва маданий фаровонлигини кўтаришда истеъмол фондларининг аҳамияти тушунтириб берилган.

Лекин, китобда бир қанча камчиликлар ҳам бор.

Китобнинг 2-бобида К. Маркснинг «Гота программасига танқид» номли асарида берилган схема асосида истеъмол фондларининг вужудга келишини тушунтиришга ҳаракат қилинган. Маркс схемасида социализмда фақат истеъмол фондларининг вужудга келишигина эмас, балки ижтимоий маҳсулотнинг (шу жумладан ижтимоий истеъмол фондларига ажратиладиган қисмини) тақсимлаши ҳам кўрсатилган.

К. Маркс схемаси биринчи ва иккинчи боб материалларига доир бўлгани учун, уни биринчи бобнинг бош қисмида берилганда китобда айрим масалаларни такрорлашга эҳтиёж бўлмаган бўлур эди. Китобда берилган рақамларда жуда кўп чалкашликларга йўл қўйилган. Масалан, 66-бетдаги жадвалда 1959-1960 йилларда республикада барча ўқитувчиларнинг сони 57,8, барча ўқувчиларнинг сони 944,5 киши (???) деб берилган. 63-бетдаги «Ўзбекистондаги социал-маданий тадбирларга қилинган харажатлар» (миллион сўм ҳисобида) номли жадвалда республика давлат бюджетининг ижтимоий-маданий тадбирлари харажатлари 1960 йилда 531,99 миллион сўм деб кўрсатилган. Ҳолбуки, Ўзбекистон Молия министрлиги расмий ҳисоботида кўрсатилишича шу йил 552,2 миллион сўм сарфланган. Автор Иттифоқ бюджетининг Ўзбекистон территориясидаги харажатларни тахминий равишда ҳисоблаб чиқишга ҳаракат қилган. Ҳолбуки, бу харажатлар ҳақидаги маълумотларни давлат банкаси ҳисоботлардан олиш мумкин. Бизнинг текширишимиз тахминий рақамларни ҳақиқатдан узоқ эканлигини кўрсатади.

Бундан ташқари, китобда колхозларнинг фондларидан фойдаланишни иқтисодий жиҳатдан яхшилашга қаратилган амалий таклифлар берилмаган, илғор колхозларнинг бу соҳадаги тажрибалари умумлаштирилмаган. Шунингдек китобда маданий ривожланишимиз ҳақида расмлар берилмаган. Лекин бу камчиликларга қарамасдан ўртоқ Мазитованинг брошюраси Ўзбекистон қишлоқлари маданиятининг ўсиши ва унинг истиқболи ҳақида ўқувчиларга қизиқарли маълумотлар беради.

Ҳ. СОБИРОВ.

Н. Г. ЗАГЛАДАДАН ЎРНАК ОЛАЙЛИК!

ЕРЛАРИМИЗ МЎЪЖИЗАЛАР ЯРАТАДИ

Житомир областидаги «1 Май» колхозининг 69 ёшли звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, тажрибали деҳқон Надежда Григорьевна Загладанинг «Ғаллакорлик шарафини қадрланг!» деб, ватанпарварлик руҳи билан ёзган мақоласи мамлакатимизнинг ҳамма кишилари томонидан қизғин мақъулланди. Бунинг боиси шундаки, бу қаҳрамон аёл ўз мақоласида фақат ғаллакорларнигина эмас, балки пахтакорлар, чорвадорлар, сабзавотчилар, хуллас социалистик қишлоқ хўжалигимиз соҳасида ишловчи барча покдил кишиларимизнинг юрак туйғуларини ифодалаб берди. Энди ўртоқ Загладанинг: «Сен виждон билан ишлаб, меҳнатингни аямасанг, бизнинг олтин ерларимиз мўъжизалар яратади» деган ҳикматли сўзлари ҳаммамизнинг қулоқларимиз остида жаранглаб турибди.

Надежда Григорьевнанинг ўзига хос соддалик, ҳаммага манзур бўлган бой тажрибалари асосида айтган ҳаққоний сўзлари областимиздаги сабзавотчилар қалбидан ҳам чуқур ўрин олди. Қуйидаги биргина мисолнинг ўзи кекса деҳқоннинг айтган сўзларининг тамомила рост эканлигини бараллa кўрсатиб туради.

Биз Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг ўртоқ Мирзаахмад Мирзаев бошчилик қилаётган 8-бригадаси сабзавот майдонларини кезиб юрибмиз. Бу йил бригада аъзолари ўзларининг виждон билан қилган жўшқин меҳнатлари туфайли сабзавотнинг барча турларидан мўл ҳосил етиштирдилар. 9 сентябргача пландаги 490 тонна ўрнига 580 тонна сабзавот топширилиб, йиллик планни анча ошириб бажаришга эришдилар.

Шу кечаю-кундузда бригада аъзолари ўртоқ Загладанинг чақириғини кенг ва ҳар тарафлама муҳокама қилиб, давлатга яна қўшимча равишда 500 тонна сабзавот маҳсулоти етказиб беришга аҳд қилдилар. Бу эса йиллик планни деярлик 200 процентдан ҳам ошириб бажариш демакдир. Бригада бошлиғи ўртоқ Мирзаахмад Мирзаев биз билан қилган суҳбатида завқ билан гапириб, бундай деди:

— Совет кишиларининг сўзи билан иши ҳеч қачон бир-биридан фарқ қилган эмас. Биз янада уюшқоқлик билан меҳнат қилиб, қўшимча олган мажбуриятимизни ҳам шараф билан бажарамиз. Чунки бизнинг бригадамиздаги 30 кишининг ҳаммаси худди бир кишидек интизом билан ҳалол меҳнат қиладилар. Ҳошимжон Исоқов, Роҳатой Файзиева, Қурбон Абдураҳмонова, Рисолхон Сафарова сингари ўнлаб колхозчилар бригада томонидан берилган кундалик топшириқларни мавсум бошлангандан бери деярли ҳар куни икки-уч ҳисса ошириб бажармоқдалар. Ўз навбатида биз ҳам колхозчиларнинг яхши меҳнат қилишлари, ҳордиқ чиқариш, дам олишлари учун лозим бўлган барча шарт-шароитларни яратиб берганмиз. Колхозчиларнинг меҳнат ҳақлари ҳар ўн кундан кечиктирилмай тўлаб турилади. Илғорлар тажрибаси бошқаларга кенг ёйилади. Агитатор ва пропагандистлар бригада аъзолари ўртасида оммавий-сиёсий ишлар олиб борадилар. Меҳнатда ўрнак кўрсатаётган илғорларнинг рағбатлантириб турилиши бригада ишининг янада илгари босишига ёрдам бермоқда.

Энди биз ўртоқ Мирзаев бригадасига ёндош, ерлари бир-бири билан туташиб кетган Қўчқорхўжа Одилов бошлиқ бўлган бригада ҳақида сўзламоқчимиз. Бу ердаги аҳвол кишини ранжитади. Экилган картошка, помидор, патиссон, бодринг, кабачкилар шўра, ажриқ, ғумайлар ичида қовжираяпти. Бир ярим гектар ердаги сабзига ёнидан бир ариқ сув тўлиб оқаётганлигига қарамасдан деярлик икки ойдан бери сув берилмаган. Шунинг натижасида орадан 120 кун ўтган бўлишига қарамасдан сабзи етилмай қолган. Бригада бошлиғи Қўчқор Хўжа Одилов бўлса ўтакетган даражада масъулиятсиз, ўз ишига мутлақо қизиқмайди. Давлат плани қонун эканлигини хаёлига ҳам келтирмайди. Ким қандай ишлаётганлигининг ҳисоб-китоби ҳам йўқ. Шу туфайли бу бригадада йиллик сабзавот тайёрлаш плани чидаб бўлмаслик даражада орқада қолиб, эндигина 23 процент бажарилган. Бригаданинг 48 аъзосидан кўпчилиги ҳали дала юзини кўрган эмас. Масалан, Мирза Раҳматов, Валижон Пўлатов, Ўғилой Тожибоева сингари шахслар колхознинг барча енгилликларидан, сув ва томорқаларидан тўла фойдаланганлари ҳолда деярли уч ойдан бери ҳали бир кун ҳам ишга чиққанлари йўқ. Улар фақат ўз томорқаларидан чиққан маҳсулотларни бозорма-бозор пуллаб юриш билан оворалар. Аммо шундай бўлишига қарамасдан, колхоз раиси Анорқул Холмуродов, партия ташкилотининг секретари Халил Юсупов ўртоқлар бу аҳволни кўриб-билиб турган ҳолда гўё ҳеч нарсани сезмагандек холис томошабин бўлиб туришлари ҳаммани ҳайратда қолдиради. Мана шу жонли фактнинг ўзи ҳам ўртоқ Надежда Григорьевна Загладанинг сўзлари нақадар рост ва ҳаётий эканлигини кўрсатиб турибди.

Энди гап сабзавотчилар шарафини ҳам қадрлаб, илғорлар тажрибасини кенг ёйишдан бу соҳадаги камчилик ва нуқсонларни дарҳол фош қилиб, уни ўз жойида тузатишдан ва қолоқларни илғорлар даражасига кўтаришдан иборатдир.

Акмал ПУЛАТ.

ҚИШ ҒАМИДА

ЭСКИ ТОШКЕНТ, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Бу йил чорва яйловларида ем-хашак мўл бўлди. Илғор чорвадорлар молларини тўйдириб боқиш билан бирга, чорва қишловини намунали ўтказишга ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Шу кунларда Чиноз районидаги «Москва», Киров номли, Навоий номли колхозларда чорва қишловига тайёрланиш анча уюшқоқлик билан олиб бориляпти.

Навоий номли колхозда ташкил этилган ем-хашак бригадасининг аъзолари октябрь олди социалистик мусобақасини кучайтириб, ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ хашак тўплашга ҳаракат қилмоқдалар. Бригада аъзолари 80 гектар ердаги бедани ўз вақтида суғориб, ўриб туришлари орқасида ҳосил ўтган йилга қараганда 2 баравар кўп етиштирилди.

Чорвадорлар фермадаги эчки, қўйлар учун жуда кўплаб дағал хашак тайёрламоқдалар. Катта ва кичик ариқ ёқаларидаги қиёқ, янтоқлар ўриб олинмоқда. Касилкачи Ўринбой Жуматаев, хашак ташувчи Келис Кўчаров каби колхозчилар ҳар бир кундан унумли фойдаланган ҳолда ишлаётирлар.

— Биз, — дейди бригада бошлиғи коммунист Раҳмаш Сарсенов,— хашак тайёрлаш бўйича берилган планни бажариб қўйганимизга анча бўлди. Лекин эришилган бу ютуқ билан кифояланиб қолганимиз йўқ. Дағал хашак тайёрлаш топшириғини 1,5 баравар қилиб бажаришга аҳд қилган ҳолда ишламоқдамиз.

Ўртоқ А. Александрова «Ўртасарой» совхозида бир неча йиллардан бери сут соғувчи бўлиб ишлайди. Унинг ҳаётида бирон йил йўқки, зиммасига олган социалистик мажбурияти бажарилмаган бўлсин. Моҳир сут соғувчи ўз боқимидаги 24 бош сигирдан биринчи ярим йиллик пландаги 28490 литр ўрнига 30 минг литрга яқин сут соғиб олди. Суратда: ўртоқ А. Александрова иш устида.

Я. Исроилов фотоси.

СИРДАРЁ

Пахтасан, ипаксан азм
Сирдарё,
Ўлкамиз нурисан, қудратли
ГЭСсан.
Яйловим, боғимсан зилол
Сирдарё,
Донимсан, доғимсан таърифинг
этсам.
Ям-яшил бедасан, жўхори,
этсан,
Чорвамиз бойлиги, конисан
ўзинг,
Шакар-у новвотсан, қаймоғу-
сутсан,
Ўлкамиз конисан, жонисан
ўзинг.
Тожик-у, ўзбек-у, қозоқ
даштлари
Сен туфайли яшнаб бўлган
гулистон.
Йўлингда гуркирар эл
чаманзори,
Сахий онамизсан ўзинг,
меҳрибон.

Абитой ТУРУМБЕТОВ.

МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

ВРЕВСКИЙ. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Яқинда бу ердаги механизация билим юртида механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсини битириб чиқувчиларни кузатиш маросими бўлди.

— Сизлар, — деди билим юрти директори А. Мамакаримов, етти ой мобайнида машҳур механизатор Турсуной Охунова чақириғига қўшилиб, терим машиналарини бошқаришни пухта эгаллаб олдилaрингиз. Илғор механизаторлар пешона тери билан етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишга киришдилар. Сизлар ҳам ўз агрегатларингиз билан фидокорлик кўрсатишингиз керак. Оқ йўл!

Бу йил билим юртини 94 ўқувчи тамомлади. Улардан 54 киши хотин-қизлардир. Механик-ҳайдовчилар тайёрлашга областимизнинг Чиноз, Оққўрғон, Янгийўл ва Пискент районлари алоҳида эътибор бердилар.

Битирувчилар орасида Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан Саодат Турдиалиева, «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхозидан Зубайра Шалабаева, Насиба Нишонбоева, Киров номли колхоздан Ҳикоят Мўминова, Пискент районидаги «Пискент» совхозидан Савриниса Зоирова, Раҳима Мамедова, Файзиниса Жўраева ва бошқалар бор. Турсунойчи қизлар бу йилги мавсумда 80—150 тоннадан «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олдилар.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

„Пайпоқ қидириб"

Тошкентдаги савдо тармоқларида эркаклар пайпоғи сотилмаётганлигига эътироз билдириб редакцияга келган хатларнинг бири чора кўриш учун Ўзбекистон ССР Савдо министрлигига юборилган эди.

Республика савдо министри вазифасини бажарувчи ўртоқ А. Матвеевнинг редакцияга маълум қилишича, хатда келтирилган эътирозлар ҳақли деб топилган. Министрлик томонидан «Узторгодежда» республика конторасига савдо тармоқларини эркаклар пайпоғи билан таъмин қилиш юзасидан шошилинч чора кўриш тўғрисида кўргазма берилган.

ЭЛГА ҚЎШИЛГАН ОРОЙИШ ТОПАДИ

Мана шу яқин орада пойтахтнинг Октябрь районидаги «Ленинчи» маҳалласига йўли тушган киши кўп янгиликларнинг шоҳиди бўлади. Маҳалладаги ўзгаришларни кўриб завқланади киши. Ҳа, бу ўзгаришлар кейинги 3-4 йил ичида амалга оширилди. Кўчаларга кафтдек асфальт ётқизилди. Кўчаларнинг икки чеккаси қатор кетган дарахт. Кечалари ҳаммаёқ электр нурлари билан чароғон бўлиб кетади.

— Маҳалламиз ҳуснига-ҳусн қўшишда Исроил ота Султоновнинг меҳнати кўп сингди.— дейди маҳалла комиссиясининг раиси С. Жалолов. — отахонимиз тадбиркор киши. Маҳалламизда бирон иш қилмайлик Исроил ота доим бош-қош. Бир хонадон хашарга муҳтож бўлиб қолса, дарҳол одамларни тўплаб ёрдамга боради.

Ўрта бўй, қорачадан келган бу мўйсафид билан синашта бўлмаган киши унинг вужудида, қалб чуқурлигида яшириниб ётган кучни, қуёш ғайратини пайқамаслиги мумкин. Ҳа, гап тўлаликда эмас, қалб ёшлигида, ғайрат-ҳимматида.

Исроил ота 70 ёшга тўлди. Пенсионер. Аммо, сира тинибтинчимайди. Жамиятга нафим тегсин дейди. Инсоний бурч, меҳр қуёши унга ҳамиша илҳом беради, завқлантиради.

Отахон ишга киришдими, уни охиригача етказмай қўймайдиганлардан. Бурноғи йил бўлса керак. Ўшанда маҳаллада болалар боғчаси қурилаётган эди. Нима бўлди-ю, иш тўхтаб қолди. Исроил ота суриштириб кўрса қурилиш материаллари етишмай қолган экан. Ўша куниёқ район ижроия комитетига бориб қаттиқ туриб олди. Отахоннинг гапи инобатга олинди. Қурилиш яна бошланиб кетди. Қараб турибсизки, 3-4 ой ўтмасдан боғча ҳам битди.

Суратда: Исроил ота СУЛТОНОВ.

Исроил ота ҳақида гап кетса, кексалар агитатори, ёшларнинг эса тарбиячиси дейишади. Ҳақиқатдан ҳам отахон бўш вақтларида кўпинча қизил чойхонада кексаларга газеталар ўқиб бериб туради. уларни оламдаги янгиликлар билан таништириб боради.

Элга қўшилган оройиш топади. — дейди Исроил ота Султонов. — Шу боисдан бўлса керак, одамлар билан бирга бўлиб зерикиш нима эканлигини билмайман. Маҳалламиз кишилари жуда аҳил. Жамоатчи активлар ҳам кўп. Маҳаллада яна битта боғча ишга тушади. Боғчаларимиз 3 та бўлади.

Бу йил десам ёлғончи бўларман, келгуси йили болаларга спорт майдончаси қуриб берамиз, Хотин-қизлар учун бичиш-тикиш тўгараги ташкил этмоқчимиз.

Исроил ота яна нималарнидир айтмоқчи бўлиб ўйланиб қолди. Шу топда гўё яна қанот ҳосил этмоқчи бўлиб турган отахоннинг чуқур меҳр тўла қалбининг кўзгусини кўриш қийин эмасди. Ҳа, у маҳаллани ободонлаштириш учун тузилган режалар ҳақида завқланиб гапиради.

А. АЛИЕВ.

БИРИНЧИ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИК КАЛЕНДАРЬ

Ленинград шаҳридаги давлат гидрометеорология нашриётн Совет Иттифоқида биринчи марта 1963 йил учун гидрометерологня календарини китоб шаклида нашр этишга тайёргарлик олиб бормоқда. Календарда табиий ҳодисалар, инсоннинг табиий офатларга қарши кураши ҳақидаги маълумотлар, Иттифоқимиз ўлкалари ва курортларнинг мавсумий иқлими тўғрисида справкалар, ишлаб чиқариш ва ҳаёт учун фойдали маслаҳатларни топиш мумкин бўлади. Шунингдек, дўл ёғишига қарши ракеталардан фойдаланиш, ёмғирни одамнинг ўз хоҳиши билан ёғдириш ва ҳоказолар ҳақида мақола ва очерклар босилади. Календарь халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларидаги ходимлар, мактаб, техникум ва олий ўқув юртларининг ўқитувчи ва ўқувчиларига катта ёрдам беради.

Г. АЛЬМУҲАМЕДОВ.

Областимиз ЯНГИЛИКЛАРИ

ГАЗЛАМАЛАР ВИСТАВКАСИ

Коммунистик меҳнат ва маданий савдо коллективи деган шарафли номни олиш учун курашаётган Чирчиқдаги 1-газламалар магазинида виставка ташкил қилинди. Бу виставка харидорларнинг газламаларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш ҳамда магазиннинг савдо обороти планини ошириб бажаришга ёрдам берди. Магазинда харидорлар конференцияси ҳам бўлиб ўтди.

Т. ЎРУНОВ.

30 та кинотеатр

Олмалиқ шаҳрида «Тинчлик» деб аталган кенг экранли кинотеатр ишга туширилди. У 650 томошабинга мўлжалланган. Бу — шаҳардаги 30-кинотеатрдир. Олмалиқ кинотеатрлари ҳозирги вақтда ойига ўрта ҳисобда 100 минг кишига маданий хизмат кўрсатаётир.

Б. ТОЖИБОЕВ.

Колхоз боғи — космонавт номида

Ўтган йили донгдор соҳибкор Ризамат ота Мусамуҳамедов Калинин районидаги Алишер Навоий номли колхозда 55 гектарлик мевазор боғга асос солган эди. Мевазор ўртасида чиройли шийпон қурилди. Унинг ёнида эса ҳозир меҳмонхона қад кўтармоқда. Бу боғ колхозчилар маданий ҳордиқ чиқарадиган паркка айланди. Колхозчилар яқинда ўз паркларига биринчи космонавт Юрий Гагарин номини беришга қарор қилдилар.

Т. ЖЎРАЕВ.

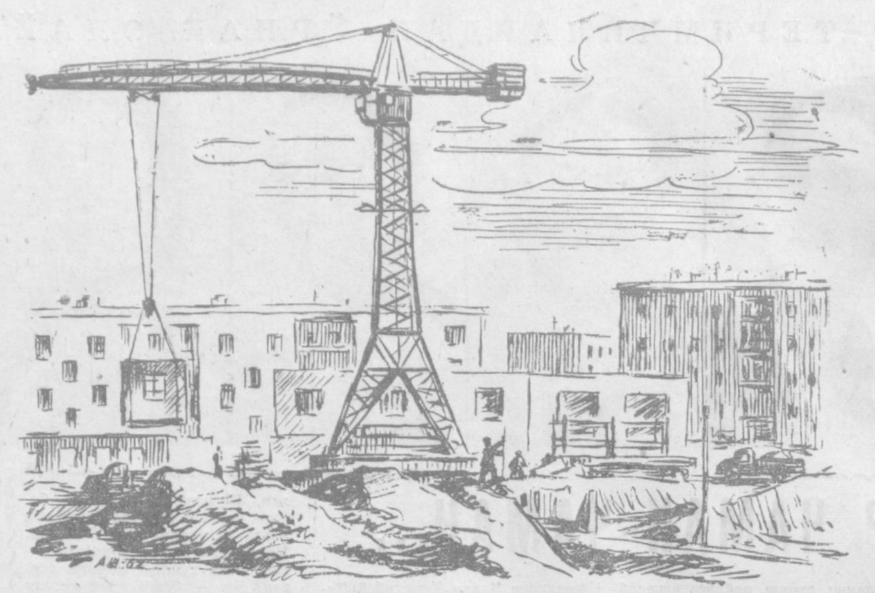

Чиланзордаги йирик панелли уйлар қурилишида. А. Шиманский чизган расм.

„ТОШКЕНТЛИКЛАР, СИЗЛАР УЧУН"

Пойтахтимиздаги Максим Горький номли болалар паркида ўтган шанба ва якшанба кунлари иккинчи шаҳар кечаси бўлиб ўтди. Паркда пойтахт саноат корхоналари, мактаб ўқувчилари, маданият саройлари ва шаҳар ошхоналар тресті махсус виставкалар ташкил этди. Томошабинларни 1-, 3-нон заводлари, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси ва Тошкент тўқимачилик комбинатининг маҳсулотлари қўйилган виставкалар жуда қизиқтирди.

Кечада Алишер Навоий номли опера ва балет театри ва консерватория студентлари ижросида қизиқарли концерт берилди.

Шу кунлари паркда уюштирилган тарбия темасидаги лекция ва суҳбатлар ҳам мароқли бўлди. Педагоглар боланинг нутқини ўстириш ҳақида, тарбиячилар болаларнинг қўғирчоқлари ҳақида, медицина ходимлари эса ёшларни ҳар хил касалликлардан сақлаш тўғрисида қимматли маслаҳатлар бердилар. Шунингдек, депутатлар ва маданият ходимлари шаҳар меҳнаткашлари билан учрашдилар. «Тошкентликлар, сизлар учун» деб аталган бу тематик кеча пойтахтимиз меҳнаткашлари учун жуда мароқли бўлди.

Ю. АХРОРОВ.

РАЙОНЛАРАРО ГАЗЕТАНИНГ КОНКУРСИ

Тошкент колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасида чиқадиган «Коммунизм тонги» газета редакцияси ибратли тадбир белгилади. Газета Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллигини нишонлаш ва мухбирлар активлигини янада ошириш мақсадида қишлоқ хўжалик темасида ёзилган энг яхши материаллар (ҳикоя, очерк, лавҳа, мақола ва репортажлар) учун конкурс эълон қилди. Шу ҳақдаги хабарда газета ўз ўқувчиларини конкурс шартлари билан таништириб, унга актив қатнашишга чақирди.

«Коммунизм тонги» газета редакциясининг бу ташаббуси газетани янада қизиқарли қилиш ва унинг қишлоқ мухбирлари, ёзувчи, журналистлар билан алоқасини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Телевизор

19 СЕНТЯБРДА

Рус тилида: 18.30 — Ватан образлари (мактаб ўқувчилари учун), 19.05 — Телевизион янгиликлар, 19.20 — Темир-бетон ҳақида, 19.40 — Москва — Антарктида (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 20.00 — Телевизион янгиликлар, 20.15—Ҳамма куч—пахта теримига (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 20.35—Концерт (камер куйларидан), 21.05 — Совет Ўзбекистони киножурнали, 21.25 — Умумий дўстимиз номли бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/IX да **Чно-Чно-Сан**, 20/IX да **Жизель**.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Одиссея саёҳатлари — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 7-20 гача), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Етти энага — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Бегоналар — «ИСКРА» (кеч соат 8 дан), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Етти азамат — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8. 9-30 да)

Одиссея саёҳатлари — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.

Мартин булутда — «ВАТАН».

Бегоналар — НАВОИЙ номли.

1) Тик жар ёқасида, — 2) Соя — «ШАРҚ», «ПОБЕДА» (кеч соат 9-30 минутда)

Турналар учади — «ПОБЕДА», «ШАРҚ» (кеч соат 9-30 минутда).

Сир калити — «ПАХТАКОР».

Ғаразли никоҳ — ТЕЛЬМАН номли.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

РСФСР Савдо министрлигига қарашли

„Посилторг" Новосибирск базаси

ҚУЙИДАГИ РАДИО ТОВАРЛАРИНИ ГРАЖДАНЛАРГА ПОЧТА ОРҚАЛИ

ПОСИЛКА ҚИЛИБ ЮБОРАДИ

(Бунинг учун товарларнинг пули олдиндан тўлаб қўйилган бўлиши шарт)

РАДИОЛАЛАР:

«Муромец» — баҳоси 109 сўм 56 тийин.
«Латвия» — 141 с. 55 т.
«Ижевск» — 67 с. 65 т.
«Юность» — 67 с. 65 т.
«Мелодия» — 109 с. 56 т.
«Рекорд-61» — 70 с. 74 т.

РАДИОПРИЕМНИКЛАР:

«Родина-52-У». Тўрт диапазонли, ташқи гальваник батарея ёки ўзгарувчи ток кучи билан ишлайдиган универсал радиоприёмник — 52 с. 67 т.
«Воронеж» — 27 с. 80 т.
«Искра» — 23 с. 03 т.
«Минск-Т» — 42 с. 17 т.
«Атмосфера». Икки диапазонли, кичик габаритли, икки батарея кучи билан ишлайдиган кўчма радиоприёмник — 42 сўм 17 тийин.
«Нева». Пластмасса корпусли, икки диапазонли чўнтак радиоприёмниги — 45 с. 62 т.
Радиоприёмниклар учун ташқи антенна — 2 сўм 79 тийин.

Бу нархлар почта харажатлари билан кўрсатилган.

Юқоридаги товарларнинг муфассал тавсифи билан «Посилторг»нинг почта орқали юбориладиган товарлар прейскурантида танишиш мумкин. Бу прейскурант ҳар бир почта бўлимида бордир.

Заказ ва пулни юбориш учун адрес: Новосибирск шаҳар, Степан Разин кўчаси, 52-уй.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети Гулистон наслдорчилик совхозининг директори

Ҳаким Иброҳимович ШУКУРОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Чет элларда нима гап

ҲАРБИЙ НАМОЙИШЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ҒАРБИЙ БЕРЛИН, 17 сентябрь. (ТАСС). Америка ҳарбий қўмондонлиги яқин ўртада ўз қўшинларининг Германия Демократик Республикаси территориясидан ўтадиган автомобиль магистраллари орқали Ғарбий Германиядан Ғарбий Берлинга ва Ғарбий Берлиндан Ғарбий Германияга намойишкорона суратда кўчирилишини эълон қилди.

Матбуотнинг хабар беришича, бу сафар Ғарбий Берлинга 1-Америка пиёда дивизиясининг иккинчи жанговар группаси кўчирилади. Қарийб 1500 кишилик бу ҳарбий қисм шу йил июнь ойидан бери бу ерда турган 4-Америка дивизиясининг биринчи жанговар группаси ўрнига келади.

ЖОСУС САМОЛЁТ ҲАЛОКАТГА УЧРАДИ

ПАРИЖ, 17 сентябрь. (ТАСС). АФП агентлиги мухбирининг Мельбурндан хабар беришича, кеча Австралияда Американинг «В-57» бомбардимончи-разведкачи самолёти қулаб тушди.

Ҳалскат Лавертондаги Австралия ҳарбий ҳаво базасида рўй берди. Бомбардимончи самолёт парвоз қилиши биланоқ дарҳол аланга ичида қолди ва ерга қулаб тушди. Иккала учувчи ҳалок бўлди.

Қулаб тушган самолёт Лавертондаги Австралия базасига 12 ва 13 сентябрда келган «В-57» ва «У-2» типидаги разведкачи самолётларнинг биридир.

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ ТУЗИЛДИ

ДАМАШҚ, 18 сентябрь. (ТАСС). Дамашқ радиосининг хабар беришича, бу ерда Холид Азим бошчилигида Сурия Араб Республикасининг янги ҳукумати тузилди. Холид Азим Суриянинг кўп ҳукуматларида бош министр ва министр бўлган эди.

АҚЛ-ИДРОК ОВОЗИ ТАНТАНА ҚИЛСИН

НЬЮ-ЙОРК, 16 сентябрь. ТАСС мухбири **Б. Богачев** хабар беради:

Америка ҳарбийлари уришқоқлик пропагандасини давом эттирмоқдалар. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабарида айтилишича, АҚШ ҳарбий-денгиз флотининг кемалари ва самолётлари кейинги вақтларда Кубани «кузатишни» кучайтириб юборди. АҚШнинг патруль самолётлари Флоридадан Куба соҳилларига қадар кечаю кундуз иғвогарлик учишларини давом эттирмоқдалар. Американинг Рузвельт Роуз, Пуэрто-Рико ва Ки-Уэст базаларидан Куба соҳилига эсминцларнинг қўшимча отрядлари юборилди. Америка агентлари Европадаги ҳамма портларда изғиб юриб, Куба халқига юк ташиб бериши лозим бўлган кемалар тўғрисида маълумотлар тўпламоқдалар. Америкага ёлланган кубалик контрреволюционерлар Кариб денгизида кемаларга қароқчиларча босқин қилиш тўғрисида янги планлар тузилганлигини ошкора айтмоқдалар. Контрреволюционерлар очиқдан-очиқ ҳаракат қилмоқдалар. Вашингтоннинг расмий доиралари уларни тўла равишда қувватламоқдалар. Америкага ёлланган контрреволюционерларнинг раҳбари Луис Конте Агуэро кеча Оқ уйда президент Кеннеди билан ва давлат секретарининг Америкааро масалалар билан шуғулланувчи ёрдамчиси Эдвард Мартин билан махфий кенгаш ўтказди.

Куба халқига қарши ҳарбий иғвогарликлар билан бир қаторда Американинг сариқ матбуотида ҳам шовқин-сурон кучаймоқда. «Нью-Йорк жорнэл Америкэн» газетаси Американинг Кубага бостириб кириши тўғрисида Пентагон тузган ҳарбий планларнинг деталларини шарҳлашни давом эттирмоқда. Бугун газета Кубанинг харитасини босиб чиқарди. Бу харитада Америка қўшинларини денгиздан олиб келиб туширилмоқчи бўлган тўққиз жой ва авиадесантчиларни туширишга мўлжалланган уч плацдарм кўрсатилган.

Америка матбуотида Кубага қарши кўнгилни айнитадиган пропаганда олиб борилаётганлигига қарамай, Қўшма Штатлар аҳолисининг катта кўпчилиги Кубага агрессия қилиш тўғрисидаги Пентагоннинг бемаъни планларига қарши чиқмоқда. «Майами геральд» газетаси бутун мамлакатга тарқатган саволга берилган жавоблар американликларнинг 80 проценти АҚШнинг Кубага бостириб киришига қарши эканлигини кўрсатди.

«Уоркер» газетаси мана шу американликларнинг фикрини ифодалаб, эълон қилган ўзининг катта редакцион мақоласида Америка империалистларининг Кубага қарши агрессив планларини ғазабланиб қоралайди.

Газета Америка халқига мурожаат қилиб, бундай деб ёзади: «Ақл-идрок овози тантана қилсин, ҳар бир эркак, ҳар бир хотин-қиз ёки йигит мамлакатимизнинг Кубага жинояткорона ҳарбий ҳужум қилишига актив равишда қарши бўлиб чиқсин».

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛУВЧИ НАМОЙИШЛАРНИНГ КУЧЛИ ТЎЛҚИНИ

ЛОНДОН, 17 сентябрь. (ТАСС). «Уруш учун эмас, тинчлик учун сафарбар бўлингиз!» шиори остида кеча Лондонда оммавий митинг ва намойиш бўлиб ўтган эди. Уни қувватлаш мақсадида Англиянинг бошқа кўпгина шаҳарларида ҳукуматнинг ҳарбий тайёргарликларига қарши норозилик белгиси сифатида юруш ва намойишлар ўтказилди.

Ғарбий Германия қайта қуроллантирилганлиги тинчликка таҳдид солаётганлигига қарши Глазгода ўтказилган намойиш Шотландиядаги энг зўр намойиш бўлди. Намойиш қатнашчиларидан 600 га яқин киши шаҳар кўчаларидан байроқлар ва транспарантлар кўтариб ўтди. Тинчликни ҳимоя қилувчи Шотландия комитетининг байроғи колоннанинг олдида ҳилпираб турди. Глазгонинг ўн минглаб аҳолиси тинчлик курашчиларини қизғин табриклади.

Ливерпулда 200 га яқин киши тинчликни ҳимоя қилувчи маҳаллий комитет байроғини кўтариб, шаҳар ўртасидан пристанга борди. Бу ерда митинг бўлиб ўтди. Митингда 500 га яқин киши қатнашди. Митинг қатнашчилари бош министрга ҳамда Мерсей дарёси районидан сайланган барча парламент аъзоларига хат юбориб, халқаро вазият кескинлашганлиги туфайли ташвиш тортаётганликларини билдирдилар.

Хат авторлари саккиз бетараф давлатнинг проекти асосида ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида бир битимга келишга ҳамда яқин фурсатда Ғарбий Берлин тўғрисида музокаралар бошлаб юборишга даъват қилдилар.

Лидс аҳолисидан 200 га яқин киши ҳам намойиш ўтказди. Намойишчиларни табриклашмоқ учун минглаб шаҳарликлар кўчаларга чиқдилар.

Кеча Ковентрида очиқ майдонда ўтказилган митингга 200 дан кўпроқ киши келди. Мидлсексда Хейсдан Илингга қилинган тинчлик юрушида 300 га яқин киши қатнашди. Бирмингем, Манчестер, Шеффилд, Халл, Бристол, Белфаст, Кардифф ва бошқа шаҳарларда ҳам юрушлар ўтказилди.

БРАЗИЛИЯДА АҲВОЛ

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 16 сентябрь. ТАСС мухбири **М. Артюшенков** хабар беради: Бразилияда сиёсий танглик сезиларли даражада пасайиб бормоқда. Мамлакатда вазият нисбатан тинч. Республика президенти Жоао Гуларт мамлакатда бошқарув формаси ҳақида 1963 йил 6 январда плебисцит ўтказиш ҳамда ўзига депутатлар палатасининг ҳозирги составаи томонидан тасдиқланмайдиган муваққат ҳукумат тузиш ҳуқуқи берилиши тўғрисида миллий конгресс маъқуллаган қонунни тасдиқлади.

Бош министр Брошадо да Роша бошчилигидаги Министрлар кабинети истеъфо бергандан сўнг муваққат ҳукумат тузилишига қадар министрлар вазифаларини министрларнинг ўринбосарлари, ҳарбий министр вазифасини республика президентининг ҳарбий кабинети бошлиғи генерал Амаури Круэл бажармоқда.

Бугун матбуотнинг хабар беришича, Гуларт янаги ҳафтада муваққат ҳукумат тузиши керак.

Меҳнаткашларнинг уч миллионга яқин киши қатнашаётган умумий забастовкаси бутун мамлакатда давом этмоқда. Забастовка раҳбарлари республика президенти миллий демократик ҳукумат тузишга розилик берган тақдирдагина, шунингдек қонуний деб эътироф қилиниши лозим бўлган бу забастовкада қатнашганлик учун қамоққа олинган ҳамма кишилар озод қилинган тақдирдагина забастовка тўхтатилади, деб айтганлар.

Забастовкани тўхтатиш шартлари қаторида минимал иш ҳақини ошириш ва чет элларга кўчирилаётган фойдаларни камайтириш ҳақидаги қонунни амалга ошириш масаласи ҳам қўйилмоқда. Забастовка раҳбарлари, президент Гуларт ва бошқа расмий кишилар ўртасида музокаралар олиб борилмоқда.

ИҒВОГАРЛИК ДАЪВАТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 сентябрь. (ТАСС). Қўшма Штатларда Куба Республикаси шаънига дўқ уриш бас қилинмаётир. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабар беришича, сенатор Хью Скотт (республикачи, Пенсильвания штатидан) Кубани дарҳол «иқтисодий ва ҳарбий блокада» қилишга чақирган. У, «лозим бўлган тақдирда, ўт очиш керак», деб даъват қилган.

Нью-Йорк штатидан сайланган бошқа бир сенатор — республикачи Кеннет Китинг ҳам худди шундай даъват билан чиққан.

САНЪАТ МУЗЕЙИ ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ

„Пролетариат жаноб олийлари..."

Ўзбекистон санъат музейида сақланаётган турли тема ва жанрдаги тарихий сурат ҳамда портретлар орасида кичикроқ бир плакат бор. Унга шартли равишда «Пролетариат жаноб олийлари...» деб ном қўйилган. Суратда ишчи ўз болғаси билан сандон олдида тургани тасвирланган. Орқароқда трубасидан бурқсиб тутун чиқаётган фабрика ғира-шира кўриниб туради. Корпусларнинг умумий кўриниши ёрқин рангда берилган. Ишчининг мағрур салобатли гавдаси, унинг ишонч билан қараб туриши жуда жонли чиққан. Плакатнинг чап бурчагига «1901 й.» деб ёзиб қўйилган.

Плакат йиллар ўтиши билан бир мунча сарғайиб қолган. Рассом танлаган сюжет ва тасвир услубига қараб бу асар биринчи рус революцияси арафасида ишланган, деб ҳукм чиқариш мумкин.

Мазкур плакатнинг автори ким ва унинг асари музейга қаердан келиб қолган?

Бунинг ўз тарихи бор. Диққат билан кузатган киши плакат остидаги «И. Казаков» деб ёзилган имзони кўради. Эҳтимол, кўпчилик бу рассомни яхши билмас.

Иван Семёнович Казаков (1873 — 1935) ижодининг энг серунум, энг гуллаган даври Тошкент билан узвий боғлиқдир. Бу рассом ўз умрининг салкам ўттиз йилини пойтахтимизда ўтказиб, Ўзбекистонда тасвирий санъатнинг ривожланишига салмоқли ҳисса қўшган. Биз бу авторнинг ҳаёт йўли билан танишар эканмиз, унинг қанчалик истеъдодли рассом бўлганлигини, ижоди қанчалик прогрессив ғоялар билан суғорилганлигини кўрамиз.

И. С. Казаков — революцион-демократ рассом. У ўз асарларида ҳаётни, турмушни ҳаққоний акс эттирган. Орлов губернясида яшовчи камбағал деҳқоннинг ўғли бўлган Казаков ёшлигиданоқ турмуш машаққатларини татиб кўрган. У аввал Москва бадиий рассомчилик билим юртида, сўнгра Петербург бадиий рассомчилик академиясидаги машҳур рус жанрчиси В. Е. Маковскийнинг устахонасида ўқийди, ижод устида кунт билан ишлайди.

Авторнинг биринчи мустақил яратган асари «Косиб ҳузурида» деб аталади. «Земский касалхонаси» асарини Казаков диплом иши учун тайёрлаган. Бу икки сурат авторнинг болалик йилларни эслаб яратган чуқур ҳаётий асари ҳисобланади. Бу лавҳаларда она ўлка, қадрдон халқ рассом томонидан зўр муҳаббат билан улуғланади.

«Русь», «Ишчилар маёвкаси» асарларини рассом революция арафаси йилларида яратган бўлиб, уларда ишчилар синфини қаҳрамонлик курашига чақиради. 1907 йилда Тошкентга келган Казаков Ўрта Осиё халқининг турмушини, урф-одатини кунт билан ўрганади. Ўзбекистонда 30 йилча яшаган рассом маҳаллий темалар асосида турли жанрларда бир қанча пишиқ ва гўзал асарлар, портретлар яратади. 1926 йили Казаков революцион Россия рассомлари ассоциациясининг Тошкент бўлимига бошчилик қилади ва Ўзбекистонда реалистик тасвирий санъатни шакллантиришга самарали ҳисса қўшади.

Рассомнинг асарлари фақатгина музейда эмас, балки унинг жияни — билим юртини тамомлаган ёш рассом В. Е. Казакова қўлида ҳам сақланмоқда.

О. АПУХТИН.

Чет эл олимлари Ўзбекистонда

Олий техника ва гуманитар таълим проблемаларига бағишланган Халқаро симпозиум ҳамда Илмий ходимлар Жаҳон федерациясининг Бош ассамблеяси ишида қатнашган олимларнинг катта бир группаси 17 сентябрда Москвадан Тошкентга келди. Ўзбекистон пойтахтининг жамоатчилиги уларни шодиёна кутиб олди.

Чет эл олимлари Ўзбекистонда бир неча кун бўладилар. Улар республиканинг экономикаси ва маданияти билан, олий ўқув юртлари ва илмий муассасаларнинг фаолияти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

Об-ҳаво маълумоти

Бугун Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида ҳаво булутли бўлади, бироз ёмғир ёғади. Эрталаб Тошкентда 15—17, областда 13—18, кундузи Тошкентда 22—24, областда 20—25 даража иссиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ОБ-ҲАВО БЮРОСИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142 Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 11214. Нашр. Г. 1683.